زێوان

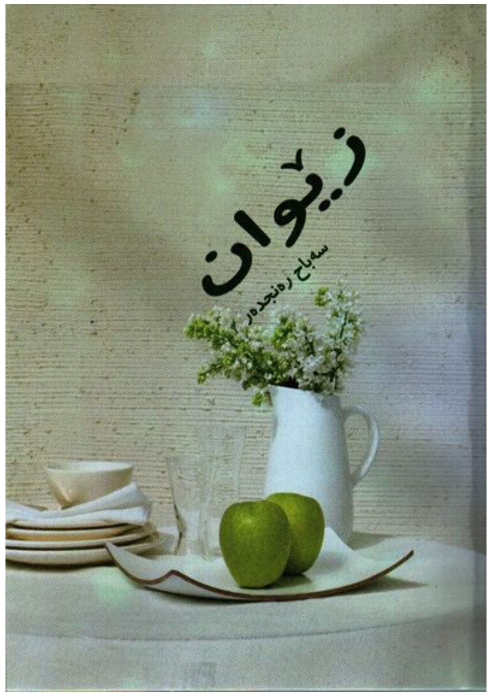

سەباح ڕەنجدەر

لە ئاهەنگی بیست ساڵەی زێواندا

شیعری بێگەرد وەك مەسیح لە دایكێكی پاكیزە لە دایك دەبێت. لەو ئەزموونەی خۆمدا، كە لە تەنیشت مەرگەوە ژیاوە و كەم و زۆر گەشەی كردووە، هەوڵم داوە ئەو جۆرە شیعرە بەرهەم بهێنم، كە لە دایكێكی پاكیزە لە دایك بوو بێت، ئەگەر نەشم توانیبێت بەرهەمی بهێنم، تێكۆشاوم لێی نزیك ببمەوە و وەك ڕۆشنبوونەوەیەكی گیانی پێوەی خەریك بم.

دوای ئەوەی بیست ساڵ بە سەر چاپكردنی یەكەمین كتێبم زێوان تێپەڕی. بیرم بۆ ئەوە جوولاً وەك نیمچە ئەزموونێك چەند دێڕێكی لە بارەوە تۆمار بكەم، یان ئەو هەرێمەی ئەو دەقەم تێیدا حەواندووەتەوە جارێكی تر بچمەوە ناوی و مەودا و ئاكاركانی بپێومەوە.

لەو دەقەدا هەوڵم داوە بگەڕێمەوە بۆ كرۆك و ناوكی گیانی منداڵی و بە تاسە و سۆزێكی تایبەتەوە لە زەیندا سەردانی شوێنی منداڵیم بكەمەوە. ئەو شوێنەی شیعر تێیدا بێگەردە و خولیایەكی بەهێزە بۆ بێگەردبوون.

بەهرە و سرووشم لە سروشتی پاكیزە و نەژاكاوەوە وەردەگرت، وەك سەرچاوەیەكی بە پیت و یارمەتیدەر بۆ خەملاَندنی بیركردنەوەم، لێی نزیك دەبوومەوە.

لە تەمەنی نۆزدە ساڵیدا یەكەم هەناسەی ئەم دەقە بە سییەكانمدا گەڕا و ڕژایە ئاسۆی هەستەكانمەوە. پێویست بوو هەڵیبگرمەوە، لە بیست و دووساڵیدا بەرهەم هات و تەواو گەلاَڵە بوو. وەك پڕۆژەیەكی ئاراستەكراو و خۆ دامەزراندن بیرم

لەوە نەکردبووەوە درێژە بە نووسینی دەقێکی لەم جۆرە دوور و درێژ و تاکدەنگی و خەمئامێز بدەم، هەرچەند دەمنووسی پارچەکانم بە یەك دەگرتن هەمووی یەك کەش و هەوا بوون و دەچوونە هەمان دۆخی خەمئامێزی و نووسینەوە. وەك ژوورێکی ئاوێنەیی لە هەموولایەکەوە خۆمی ڕووبەڕووکردمەوە، لە دڵەوە لەم ڕووبەڕووبوونەوەیەم پرسی و بە دوایدا گەڕام، بۆ ئەوەی لە سەرگەرمی گەڕاندا دووبارە خۆم بە بوون بناسێنمەوە و بڕیاری تر بۆ چۆنیەتی ژیان بدەم، هەموو لك و پۆپەکانیش بە ژیانەوە گرێ بدەمەوە و لای مەرگ ڕای بگرم، چونکە نوێبەخش هەمیشە بە خۆناساندنەوەی دووبارە ئاشق دەبێتەوە و پێویستییەکانی ئەشق وەك ئاگرێکی ئەفسووناوی لە ناوەوە گەرمی دادەهێنێ بۆ گەڕان و پەی بردن بە ئاڵۆزییەکان و دۆزینەوەی هێڵ و دۆخی نووسین. سەرەتا سێ ناونیشان بە خۆیانەوە خەریکیان کردبووم.

یەکەم: منداڵی بەرزەخییەکان.

دووەم: زێوان.

سێیەم: گۆڕان لە ئاکاری مەرگدا.

بە درێژایی ماوەی نووسین نیگەرانییەکیشم لەگەڵدا بوو بۆ هەڵبژاردنی ناونیشان.
لەم دەقەدا گشتێکی یەکگرتوو هەیە. لە دوای ئەو ئەزموونە ئەم گشتە یەکگرتووە لە ئەزموونی مندا بەرەوکزی و نەمان دەچێت. ڕەگەزی کتوپڕی زاڵ دەبێت و تانوپۆی شێوازی لەمەوبەدوام دەچنێت.
خاڵی جێگیرکردنی ڕەگەزی کتوپڕی و دیاریکردنی سنوورەکانی و بەکارهێنانی بە شێوەیەکی دیار لە شیعری تازەی کوردیدا تایبەتە بە ئەزموونی من و بەهرەزادە و دەستمایە و ڕووبەری بیندراوی منە. تێیدا وزەیەکم بە دەستهێناوە، کە وەرگر دووچاری جۆرێك ئا و نا و دڵەڕاوکێ و خۆخواردنەوە دەبێت. سەرەڕای ئەم خۆدەستنیشانکردنە لەم شێوازەدا زیاتر هەست بە پرۆژەی ناخ و ئێستێتیکای شیعریی دەکەم، دەشزانم دەبێ باجی خوێنەری یەکئاست و ڕەخنەگری بێ گوتاری ڕەخنەیی و ناخ چەپەڵ بدەم.
ڕێك ئەو چوارساڵەی بەو شیعرەوە خەریك بووم، هەلاّتووی سەربازی بووم. ژیانم لە ناو خانوویەکی ڕووەو هەتاوی دوو ژووری، کە بنمیچەکەی دارەڕێ و قامیشبەند بوو، بە سەر دەبرد. ئەو دارەڕێیە و قامیشبەندەم هەمیشە وەك دارستانێکی سەوزی پڕ بەروبووم و پشت و پەنا خەیاڵ دەکرد و بیرم لە قۆناخی سەوزی دار و قامیشەکان دەکردەوە. حەوشەیەك، کە باخچەیەکی دڵگیریم تێیدا دامەزراند بوو، لاولاوە بە سەر دیواری حەوشەدا بەرزببووەوە، نێوانی دیوار و لاولاوەکە دالأنێکی دروست کردبوو، بە دڵفراوانییەوە جێگامی تێدا دەبووەوە، شوێنێکی هێمن و لەبار و بەهرەبەخش بوو بۆ نووسین و خوێندنەوە. بە وریاییەوەش سوودم لە کاتی خۆم وەردەگرت.
هێڵی نووسین هەستێکی سەیری لەگەڵ خۆیدا دەهێنا زیاتر ئەزموونی ژیان و هاواری خود بوو، لەوەی ئەزموونی کتێب و زانیاری و فێربوون بێت. ئەم ژیانە نیمچە داخراوە لەو ماوەیەدا گیانێکی چالاك و سەرڕێژ لە هەوڵدانی بۆ نووسین لە جەستەمدا ڕسکاند بوو، زۆر لە مردن و تارمایی مردن دەترسام، دڵم بە تەقەی دەرگایەك دادەخورپا، کەچی بەردەوام لە باری شیعریدا ئەم ترسە پێچەوانە دەبووەوە و بیرکردنەوە لە خۆکوشتن لە دەقەکەدا زاڵ دەبوو. بە وریاییەوە چاودێری سروشت و پێوەندییەکانیم دەکرد. میوە و گوڵی وەرزەکانم پەیدا دەکرد و لێیان ورد دەبوومەوە، هەستم بە ئاسوودەیی و پشتیوانی دەکرد. دڵم نەدەهات میوەکان بخۆم، کە ڕەنگیشیان دەگۆڕا و بۆن لێی دەدان. هەست و ترسی مردن زیاتر لەلام مەترسیدار و قووڵتر دەبووەوە.
ئەو بارو دۆخ و دەوروبەرە هەناسەی توند گرتبووم، بەلاّم هەوڵم دەدا بارودۆخە بوونییەکە تانوپۆی تەواوی دەقەکە نەچنێت و داگیری نەکات، بەڵکو سوودی لێوەربگرم بۆ دروستکردنی کەشێکی هەستی. لە پێناوی ئەوەی تا شیعر بە شیعر بمێنێتەوە،

کەمێك دووربکەوێتەوە لەو بیندراوانەی کە دەبنە مایەی خرۆشانی کاتی.

لەو سەروبەندەدا کۆ شیعری یەك لە شاعیرە ناودارەکانی حەفتایەکانم خوێندەوە بە شێوەیەك شیعری ملکەچی واقیع کرد بوو، ڕۆڵی بیرکردنەوەی خوێنەری تێدا کوشتبوو. لە کاتێکدا شیعر ملکەچی ئەو پێویستیانەیە، کە کاری هونەری و شیعرییەت و زمان دەیخوازن. واقیعی لە دۆخی خۆی هێشتبووەوە، ڕاینەکێشابووە ناو چوارچێوەی شیعرییەت. شیعر پێش ئەوەی واقیع دروستی بکات، یان یارمەتیدەری بێت بۆ دروستبوون کەشێکی هەستی و بنیادێکی زمانییە.

تاڕادەیەك ئەدەبی واقیعی لەبەر دڵ و چاوم سیما و سایە گران کرد. لەوەش دڵنیابووم لە ئەدەبی واقیعیدا شاکاری نایاب هەیە و هەموو توخمەکانی شیعرییەتی تێدا بەجێ هێنراوە، بەلأم ئەم شاعیرەی خۆمان نەیتوانیبوو واقیع بە دەوری خۆیدا بخولێنێتەوە. بەڵکو ئەو سست و تەمبەلأنە بە دەوری واقیعدا خولابووەوە.

لەم دەقەدا نەگەیشتم بە تەواوی ئارەزووەکانم، ئەگەر بگەیشتابوومایە بە تەواوی ئارەزووەکانم درێژەم بە نووسین نەدەدا و لە هەوڵدان دەکەوتم. هونەرەجوانەکان گوزارشت لە تەواوی پێویستە گیانییەکانی مرۆڤی هەستپەروەر دەکات. زمان و بیر و خەون و سۆزیش تێیدا فۆرم وەردەگرن. ئاستەکانی فۆرم وەرگرتنیش لە شێوازدا هاوسەنگیان دەوێت. وروژان و نامۆییەکی بکوژ لە ناخمدا دەستی پێکرد بوو، مەرج نییە تەنیا ئەو شاعیرانەی لە دەرەوەی سنووری وڵات دەژین تاراوگە کراوبن، نامۆبوون لەو بارەدایە کە شاعیر تێیدا هەڵسوکەوت دەکات و پێوەندی بەو هەلومەرجەوەیە، کە چۆن هەستەکانی دەکاتە بابەتی شیعری.

پێم وایە پێویستە بەو پێناسەیەدا بچینەوە کە نامۆبوون تەنیا لە دەرەوەی سنوورەوە بێت. من لە ناو وڵات و کەس و کار وماڵەکەی خۆمدا ئەو دەقەم بەرهەم هێناوە. کەچی نامۆبوون تەواو تانوپۆی چنیوە و بە ئەزموونی تاراوگە کراو و نامۆبوون تێدەپەڕیم. ڕەچاوی گۆڕانی بار و دۆخەکەشم دەکرد. ئەم دەقە دەقێکی مۆنۆدرامییە، سروشتێکی زەینی و گیانی هەیە. بە شێوازی مەنەلۆگی ناوەوە بەرهەم هاتووە. پێش ئەوەی لە لاپەڕەی دەفتەردا نووسرابێت. لە ناخمدا نووسرا بوو، بە پڕتاو و هاوارەوە دەهاتە دەرەوە. وەك منداڵێك کە سووڕی گەشەی خۆی تەواو کردبێت و بە ئاسایی و جەستە و گیانێکی تەواوەوە لە دایك بێت. خودا چارەنووسی ئاو و خۆڵ و ئاگر و با و شیعری لاڕوون بوون. بۆیە منی وا گیرۆدە کردوون. لە ئەزموونی مندا شیعر وەك سەمەندەر لە خۆڵەمێشی سووتانی خۆمدا لە دایك دەبێت و گیانێکی غەمگینی دێتە بەر.

بۆ ئەوەی شاعیر بە شیعرییەت بگات پێویستە بە نامۆییدا گوزەر بکات، یان لە نامۆییدا بژێت. چونکە بەشێك لە بوونی شیعر لە جەستەی نامۆییدا دەمێنێتەوە و دەبێتە ئەفسوون و ڕاز. ئەفسوون و ڕازیش شیعرییەت و پێکهاتەکانی تێدا گەشە دەکات و دەدۆزرێتەوە. هەست بە نامۆیی کردن لە باری دەروونی و کەسایەتی داهێنەردا بەرجەستە دەبێت و چرکەی هەژان و بەرزبوونەوەی ناخ دەیدۆزێتەوە. لە هەموو سەردەمە دردۆنگ و نالەبارەکاندا شیعر ڕۆڵی جوانیبەخشی خۆی وازی کردووە و کرۆك و ناوکی شیعرییەتی نەدۆڕاندووە. شیعر هەقیقەتی جوانییە.نابێتە سیمایەکی دیار لە سیما گشتییەکانی کۆمەڵگا و مرۆڤایەتی. ڕوونتر شیعر دەربڕین نییە لە بوونی کۆمەڵگا و مرۆڤایەتی، دەربڕینە لە بوونی جوانییەکانی کۆمەڵگا و مرۆڤایەتی و گەردوون.

شیعرم نەکردووە بە ئامرازی مەبەستە سیاسییەکان، یان دەربڕی سۆزی سیاسی، بەلأم باوەڕ و بیری سیاسیم ڕاکێشاوەتە ناو مەبەستە شیعرییەکانم. بەهای شیعری لە ناو زماندایە، نەك لە مانا و مەبەست، بەلأم چێژ لە ئاستداری زمان و مانا و مەبەستدا دروست دەبێت.

شیعر لە بواری خۆیدا دەتوانێت هونەری شێوەکاری و فۆتۆگراف و گۆرانی و درامای شانۆیی و مۆسیقا و تەلارسازی و هونەری دیکەش وازی بکات، هەروەها هونەری دیکەش دەتوانن بەشداری لەوە بکەن شیعر وەربگێڕن بۆ زمانی خۆیان. شیعر لە هەندێ باردا دەبێتە باوکی هونەرەکان و لە هەندێ باری تریشدا دەبێتە کوڕ و کوڕەزا.

ڕێکەوت هەیە شیعر گوزارشت لە بارێکی سایکۆلۆژی دیاریکراو دەکات. تەنیا هێزی ویژدان پەی پێ دەبات. وەك چۆن هەندێك جاران مووچڕکێك بە گیان و لەشدا دێت و گوزارشت لە بارێك دەکات، پاش ماوەیەکی کورت بە هیچ هەوڵ و شێوەیەك ناتوانیت بگەڕێیتەوە سەر هەمان باری مووچڕکەکە. مووچڕکیش زادەی بار و چرکە جوانەکان و ویژدانی مرۆڤە لە هەستپێکردنە زۆر تایبەتییەکاندا، کە لە نووسینیشدا دادەمام و نەمدەتوانی بەردەوام بم لە سەر کاغەزەکانی بەردەستم وێنەم دەکێشا، وێنەی ئێجگار سەرەتایی: شاخ و داخ و ئاسمانی بە هەور و مرۆڤ و چرا و چەتری هەڵدراو لەبەر باران و سەبەتەی مام زۆراب و جووجکە و مریشکی دانەوێڵە بۆ ڕژاوی حەوشە و ژنی بە دیارەوە وەستا و کاتژمێری گەورەی دیوار و ئەسپ و پیکاب و .... تاد.

کە دەقەکە بە شێوەیەکی گشتی لام تەواو بوو، بیرم لە خۆئامادەکردن کردەوە بۆ چاپکردنی و ئەوکێشە و گیر و گرفتانەی بە هۆیەوە ڕووبەڕووم دەبنەوە. پێش ئەوەی بۆ دەزگای چاودێری بنێرم پێشانی برادەری شاعیرم **(نەژاد عەزیز سورمێ)**م دا، لە لاپەڕەی یەکەمدا ئەم بۆ چوونەی یاداشت کرد بوو: (زێوان ژانێکی پڕ بەهرەی تێدا بەکارهاتووە، چاپکردنی سەرەتای شاعیریەتییەکی باشت بۆ دەستنیشان دەکات.) بۆچوونەکەی هاندەر و پاڵپشتێکی گیانی بوو بۆ من. سووری کردم کۆڵنەدەم و ئەو سەرەتایە دەستنیشان بکەم.

ناردم بۆ دەزگای چاودێری. دەشمزانی پەیبردن بە تازەیی ئەم شێوازە شیعرییە دوور لە بگرە و بەردە و قووڵبوونەوە. گوتوبێژی لە دڵەوەی دەوێ، ئەوجا بڕیار لە سەردان.

دەزگای چاودێریش سێ جار ڕەتی کردەوە. بڕواشم بەوە هەیە ئەگەر جاری یەکەم سەرنەکەوتم: جاری دووەم و سێیەم و چوارەم...... تاد. هەیە. منیش سووربووم و کۆڵم نەدەدا. لەبەر ئەوەی دەمزانی کارم لە شێواز و زمانێك کردووە قبووڵکردنی بێ گێچەڵ نییە. ئەو ڕۆژەی نائومێدیان دەکردم و مۆری ڕەتکردنەوەیان لێدەدا. دوای ماوەیەکی کورت دووبارە ئامادەم دەکردەوە و دەمناردەوە. بەهانەی ڕەتکردنەوەکانیشیان هیچ پێوەندی بە هونەر و ئاستی شیعرییەت و زمانەوە نەبوو. لە سەر بنیاد و بنەما دۆخگۆڕ و بنەڕەتییەکان بمان وەستێنێت و پێگە و پێکهاتەکانمان نیشان بدات.

بەهەر حاڵ، بۆچوونی شارەزای یەکەم جۆرێك بناخە و بنەمای تێدایە، کە تەمەنی بۆ داهێنان بە گرینگ و پێوەر زانیوە. وەك بۆچوون و جۆرێك لەبیرکردنەوە ڕێزی لێدەنێم، بەڵام بۆچوونی شارەزای دووەم و سێیەم دژایەتییەکی بێ بنەما و ڕووتن ئەقڵی ڕاڤەکارانە نین. جۆرێك سووك تەماشاکردنی ئەدەب و سووکایەتی پێکردنیشە. هیچی تێ ناچێت بڵێی بەرد باری و گێڵگە و سروشتی سەوز و پاراو کرد، یان بەرد بارین سوودمەندە بۆ مرۆڤایەتی، بەڵام کاری پرۆگرامی ڕەخنەگر ئەوەیە سەوزبوونەکە وەربگێڕێ بۆ باری واقیعی بەرد بارینەکە. ئەو کات درکی بە نهێنی هێزی داهێنەرانەی شاعیر بردووە و بیر و هونەری شاعیری بۆ وەرگر وەرگێڕاوە. بۆ جاری چوارەم مۆڵەتی پێدرا. کە دانە مۆڵەت پێدراوەکەم پێگەیشتەوە ئەو شەوە یەکەم شەوە لە ژیانی خۆمدا تێیدا نەنووستبێتم تابەیانی. لە بارێکی شاگەشکەیی ژیام. وام دەزانی ژیان هەمووی لە ناو ئەو دەفتەرەدایە کە پاش ماوەیەکی دی دەبێتە کتێب. پەلەم بوو، بڵێم منیش هەم. ڕووبەڕووی خودی خۆم ببوومەوە. شیعرم بۆ ئەوە نەبوو بە هۆیەوە جیهان بناسم. بۆ ئەوەم بوو، چیرۆکێك دروست بکەم بۆ گێڕانەوە.

ئەو سێ بۆچوونەی کە پێی تلاومەتەوە و ئەو بۆچوونەی، کە پێشی شاگەشکەبووم. وەك خۆیان تۆماریان دەکەم.

یەکەم: (ئەم شاعیرە نەناسراو و لاوە، کەچی چەکامەیەکی درێژی نووسیوە، چەکامەی لەم شێوەیە پێویستی بە ئەزموونی دوور و درێژ و دەوڵەمەندە. ئەمە تازە لە سەرەتای ڕێگادایە. چاپکردنی دوابخرێت سوود بە بەهرە و دواڕۆژی شاعیر دەگەیەنێت.)

(محەمەدی مەلا کەریم)

دووەم: (ڕەشبینییەکی لە ڕادەبەدەر گەمارۆی ئەم لاوەی داوە، ئەگەر لاوی ئەم وڵاتە بەم شێوەیە دووچاری ڕەشبینی و گێژەن بووبن ئەوە کارەساتە، ئەم جۆرە دەربڕینەش یاخی بوونیانە لە دەسەڵات و واقیع. دواتریش زۆر ئاڵۆز و تەم و مژاوییە. هیچ جۆرە کێشێکی تێدا نییە. شیعری سەربەست کێشی تایبەتی هەیە. نە پەخشانی هونەرییە. نە شیعری سەربەستە. هانی ئەم جۆرە نووسینانە نەدرێت.)

(مەجید نەدیم)

سێیەم:(ئەمە شیعرێکی ئاڵۆزە، کۆمەڵێك وڕێنەی لاوێکە، کە هێشتا لە شیعردا خۆی نەدۆزیوەتەوە. ئەم شاعیرە یەکێکە لەو گرووپەی دەیانەوێ دوای (ڕوانگە) وەك بزووتنەوەیەکی شیعری خۆیان بناسێنن. (مەحمود زامدار) ڕابەرایەتی و پڕوپاگەندەی گەورەکردنیان بۆ دەکات، ناوی لێناون (پێشڕەو - تەلیعی). ڕەگی ئەم گرووپە لە ناو کۆمەڵگای کوردەواری نەهاتووە. پەیڕەوی ئەدەبی ئەورووپی دەکەن. ڕەوا نییە ڕێگا بۆ ئەوانە خۆش بکرێت ئەم ئاژاوەیە بنێنەوە و بیهێننە ناو ئەدەبی کوردی.)

(محەمەد بەدری)

چوارەم: زێوان ئەزموونی لاوێکە، بەلاّم هەڵکەوتووە، هونەر و داهێنانی تێدایە. هەوڵ و شێوازێکی ڕەسەن و خۆماڵییە بەرەو نوێخوازی، پشتیوانی لێکردنی بۆ چاپکردن پێویستە. دوای ئەوەی ئەو شوێنانەی ئاماژەم بۆ کردووە لابدرێت تین و تاوێکی بە جۆش بە شیعرەکە دەبەخشێت و لە ئەگەر و گومانیش دایدەماڵێت.)

(مەحموود زامدار)

لەو بگرە و بەردەیەی ڕەتکردنەوە و ڕێپێدانی کتێبەکەمدا ڕۆژنامەنووسی ناودار (مەحموود زامدار) هەستی بە باری دەروونی و نیگەرانی من کرد بووە کە لە ناخەوە زۆر کەسەربارم، چاوپێکەوتنێکی تێر و تەسەلی لەگەڵدا سازدام بە ناونیشانی (مژدەیەکی تر بەرەو نوێخوازی) بە دوو ئەڵقە لە ڕۆژنامەی (هاوکاری)دا بلاّوی کردەوە. بە وردی بۆچوون و دەردە دڵەکانی خۆم دەربڕیبوو، تاڕادەیەك لە خۆڕازی بوونێکی هەرزەکارانەشی تێدا بوو، بەلاّم بۆچوونەکانم لەو ئاستەدا خۆیان دەکردەوە کە کتێبەکەم دەیویست پێشکێشی بکات، یان ئەو هیوایانە بوون، کە هەمبوون، بەلاّم نەمهێنابوونە دی.

سەرەتا نووسین یەك وشە بووە. دواتر ئەم وشەیە بە ناو ژیاندا درێژبووەتەوە و بووەتە سەرچاوەی بەهرە و سرووش. ئەم دەقەی منیش سەرچاوە و بەهرە و سرووشی لە یەك وشەوە وەردەگرێت. حوزەیرانی 1988 وەك کتێبێك لە 88 لاپەڕەدا چاپم کرد و هەموو دڵخۆشییەکانم هاتنە دی.

قۆناخی هەشتایەکان لە شیعری تازەی کوردیدا قۆناخێك بوو، شیعری لە باری هەڵچوون و توندوتیژی خستنەوە گواستەوە باری خامۆشی و تێڕامان و شۆڕبوونەوە بۆ ناخ و ڕوونبوونەوەی دیدگا. گرانایی پێکهاتەی هونەریشیان بردەوە سەر دەنگ و دیمەن و وێنە. لانی کەم کەشێکی جیاوازی هێنایە گۆڕێ. ئەم گواستنەوەیە چ لە لایەنی دەسەلاّتەوە. چ لەلای ئەو شاعیر و نووسەرانەی هەستیان دەکرد کەشێکی جیاوازتر هاتووەتە پێشەوە، خەریکە خۆی زاڵ دەکات و دەبێتە ڕووداو و دیاردە. ئەو جیاوازییەیان پێ قبووڵ نەدەکرا. دەسەلاّتیش دوور و نزیك بە دژی ئەو بزووتنەوەیە بەکاری دەهێنان.

چامەی زێوانیش پێش چاپکردنی، دەزگای چاودێری چڕنووکی لە خوێن و گۆشتی وەشاندووە، دوای چاپکردنیش کۆمەڵێکی تر چڕنووکەکەیان توندتر گوشی. ئەو بۆچوون و دژایەتی کردنانەم هیچ بەلاوە گرینگ نەبوون، ئەوەی گرینگ بوو، چۆن پڕۆژە شیعرییەکانم بگەیەنمە ناوچە بەرزەکانی شیعرییەت. وەلاّمیشم بۆ بیانووپێگران تەنیا بزەیەکی سامناك بوو، بۆ لەمەوبەدواش

هەر هەمان بزەی سامناکم دەمێنێتەوە، چونکە دڵنیام خەڵکی بێ بەهرە و ناداهێنەر سەرقاڵی کاری لەم جۆرە دەبن. لەم ڕووەشەوە ڕووبەڕووی نووسەری بە بەهرە و داهێنەر نابمەوە.

دروود و سوپاس بۆ زێوان و ترپەی لێدانی دڵم، کە ئاگرێکی ئەفسانەییە و بەردەوام هێزی گیانی و گەشەم دەداتێ. سەرکۆنەشی کردم و گوتی: ئەگەر گەنجینەی گیانت بە تاڵ بوو، نەتتوانی لە خۆ بە پیتکردن و پەرەپێدان بەردەوام بیت تەرمی خۆت زوو لەبن بارستێکی خۆڵدا بشارەوە. ئاگاداریش بە شیعری بێگەرد بە دەستی گڵاّو ناگیرێت. گەورەم ئەی شیعری بێگەرد تا مردن سەرلەڕێ و گوێڕایەڵتم.

حوزەیرانی 2008 هەولێر

1

سروشت هەموو شتێکت ترساندوومی

لرفەی ئاگرت

بڵندایی چیات

گەڤی ڕووبارت

دەشتایی ڕووتت

پەنجەم لە چاوەڕوانییەکی دوانەهاتوو

یان گیان پێنەماو

بەناویەکدا دەشکێنمەوە

یادی ماڵێکردنی ورچ دەبێتە بۆنە و نیشان

دیوە تاریکەکانی زەوی چی لێ دەدۆزێتەوە

منداڵیی هێشتان ناونەنراوم لە سەر ڕانی

ئەو ڕێیانەی دەبنە حەکایەت

خۆی دەگێڕێتەوە

باوکە باڵندە بۆ سێبووری باڵە ئارەقە کردووەکانت

لە ناو لکەکانی درەختی نێوان دوو شەقامی نیوە چۆڵ هەڵخە

ئەو ئاوەم لەگەڵ زیاد و کەمکە

لە گەشتێکی دووبەختی هاوڕێم بوو

دایکە باڵندە تۆش ئەو ئاوێنە نووستووەم

بۆ بهاوێ ناوقەدی دووگرد

ڤیژەی یەکەمین کتێب

لە ناو چاڵە بەفرەکان گوێی زرینگاندمەوە

بەیەکگەیشتنەوەی من و جزدانی ئارامبەخشی دایکم

کۆڵانەکانی دەیگەیاندمە ڤوتابخانە و گۆڕەپانی ڕووخۆشی تۆپی پێ

پاشان دووکانە پڕ نهێنییە ڕەنگاوڕەنگەکانی گوندی گەنجینەی منداڵیم
چاوی خەون جۆگەی هاوێشت
لەشکرێك منداڵ گۆزەشکاوەکان کۆدەکەنەوە
لە نزیك دەفتەری وێنەکانیان دایدەنێن
وای لە دەست دەفتەری وێنەکان چیرۆکیان مردووە
با بپرسین
قەڵەمەکان بسپێرین بە ڕەنگ
ڕەنگیش بە وەفا و دۆستایەتی پەلکەزێڕینە
مێوان کەڵەکی لە دوورگە ڕاگرت
سەوڵەکانی کرد بە دارشەقە
باران بڕوای بە هەورە تێکەڵاوەکان هێنا مانەوە بیرەوەری دروست ناکات
هەر چییەکیش ڕوودەدات بە گرینگی نازانێت
تەختەداری شکاو شەپۆل دایە کەنار
ڕاوچی ماسی لە سەر ختەڕوو
دیۆجامە تەماشاکەرەکانی هەڵخەڵەتاند
کردنی بە نێچیری سەمایەکی ساختەچیانە
لە شەوی درێژی کیژە خەوخۆشەکان
مانگێکی پڕ کەوتە چاوی پەنجەرەوە
کازێوە لەگەڵ بەیانی باشیدا دایە دەستی پڕ دەنگوباسیان
ڕۆخ خنکانە
گەڕانەوەش گۆڕەوشار
گوێچکەماسی بۆ پێیان تەڵەن
ترس لە چێورمەی گۆڕەکان کاتی سێو پێگەیشتن دیاری دەکات
پاکەت دەقۆپێنمەوە
جغارە لە نینۆکم دەکوتم
ئاگادارنیم خۆرهەڵاتن دوای خۆرئاوابوون دەگەڕێ
یان دەرگای داخراوی سپێدە
کیژی ئاوابوون دەیکوتێ
مانگ لە ناو لوولی ئاو پشوویدا
بە ئومێدێك بیری کردەوە
وەك یەکەم ڕۆژی چوونە قوتابخانە
لافاو لەو جۆگەیە نیشتەوە
خوداناس بۆ دەستنوێژ گرتن دەچنە سەری
ئەو شەقامانەی هاتوچۆیان لێ بەستراوە

ڕێکخراوی جانەوەران بە دەستە بەدەکانیان
ڕووناکییان لە بن دروشمەکانیان درۆزن کرد
نەیانهێشت منداڵیم تێر خەوبێت
بە بەشێك لە بیرەوەرییەکانی بنازێ
گوندی گەنجینەی منداڵیم بۆ من هەموو شتێکە
نان و
شەراب و
ئومێد و
خەون و
بنەماڵە و
خانەدانی
دێمەوە سەکۆی ساکاری قوربانیدانت
گەمان لەگەڵ
لکەداری فڕێدراو
قەوانی قۆپاو
دارشەخسەکانی ناو گۆڕستان
ئەو پێڵاوانەی قەیتانیان دۆخینی باوکمان بوو دەکەم
هەر هەمووومان برادەری دانایی یەکین
شار دەموچاوی ئاوڵەیی بووە
گوندی گەنجینەی منداڵیم
گەنجێکە تازە چاو دەگێڕێ
ئاشق و
دەگمەن و
سەرسام
گۆرانی خۆزگەکانی دەست دەخات
گۆرانیش هەڵە ناکات
دوای پووش پنج دێ
پووشیش بە سەرکەوتن مەستە
لابەلا بەهانەی دا دەست
کات کۆیلەی ڕووداوە
گوێم بەرمپەی ئاژاوەی قەشمەرجاران تەپ بووە
کوودەتایەك بەگوێی کوودەتایەکی چرپاند
ئارمی ولات لە چ قوماشێك چاپ بکەین
قاچم تێکئالاوون

نەخشە بە دەستە لەرزۆکەکانم

لە دیوارەکانی شاری خانەدان بەرپێکی هەڵناواسرێ

باز ڕەوشتی ئاسمانی هەیە

فڕۆکەش عەردی

لە ژووری زێوانی خۆم گۆڕەپانێکی گشتیم چۆڵ و قەرەباڵغ

بۆن بە ڕێگاوە بکەم

دەگەمە ئەسپێکی وەفادار و تاژییەکی وشیار

دەستەکانیان لە پێشوازیمدا هەڵێناون

نمەی ئاسوودەیی تۆزی سەر گولآن بە دوژمن دەزانێ

زەوی لە بۆشایی ئێسکم کەوتووەتە گڕ و گاڵ

پەیکەر لێوەی فێری ڕۆیشتن و گیانبازی بوون

وەرزەکان دڕندەی ساڵن

لە کلۆری ددانیان نیشتەجێمان دەکەن

کوودەتاچیش یەك ئەوی دی دەکاتە ئەسپی ملکەچ

ئاوەدانی ڕەگم

ڕەگ دەمگەیەنێ بە لێهەڵبووم

لێهەڵبووم بۆم دەڕوانێ

لێوی پەرپوم بە گۆلی خۆم وەدەنێم

پرچی پەرتی منداڵیم هێشووی سێبووری گرتووە

دێم کۆت و بەندی کات و ناکات دەکەمەوە

گۆڕانێکت لە ئاکارت نەدامێ

گۆرانیم ئاوێنەیەکە وەك بەیانیانی بەهار ڕوون

پێغەمبەر دەموچاوی لە کاتی سرووش وەرگرتن تێیدا دەگەشێتەوە

نالی دەموچاوی لە کاتی بیرکردنەوە لە شارەزوور تێیدا دەگەشێتەوە

دایك دەموچاوی لە کاتی منداڵبوون تێیدا دەگەشێتەوە

زێوان دەموچاوی لە کاتی نووسین تێیدا دەگەشێتەوە

ئارەزووە گەرمەکانم زەوییان شاد کرد

بەردەوامیم پرچی منداڵانی باخچەی ساوایانە

با مۆسیقای لە ناو بە خرۆش خستووە

ئاسمان گۆرانیبێژیەتی

زەویش کۆڕاڵ

پێڵووی دیدەنیت لێکدە

بۆ پشکفتنی سەروەریت

منم برای گیانی و تریفەی لەرزیوی گۆماو

گۆماو مەند قۆڵی هەڵدا

ماسی بە ناو تارمایی دەموچاوی مانگدا گەشتیان دەست پێدەکات

کات چێژ لە کوودەتا وەردەگرێ

نواڵە ئەی خانەدان

سێبەر و هێشووی درەختی من

دەتوانی پرچی بلاّوت

لە ناوەندی سەرت کۆکەیتەوە گەشتم لەناوی تەواو دەبێ

خرۆکەی بزێوی لە خانەکانی مێشکی چالاکم ڕاگوزاری

بەختیاری خدری زیندەیە

چاوەکانی بنوقێنێت

خودا خۆی پیشاندەدات

بۆ سلاّوی هەوای بۆنخۆش دەستەکانی کراوەن

درەختی خۆماڵی و بێگانەش

هەست دەدەمە ناکۆکی

مراز بای گیانی سوارە نەشکاوەکانە

هەڵیدەکێشم بۆڕی سییەکانم فراوان دەکات

لە دەرگام دە

چرای ژووری گەنجیم باوێشکی بێزاری دەدات

نائارامی ڕەنگی ڕشتووم

سبەینێ کۆتاییمە

بمبینن بە کۆلاّنی خۆزگە سیس بوویم

هەمیشە لێك تێدەپەڕین

دوێنێ مەرگ بەرەو لام هات

تۆزێ ڕاما

بوێری نەکرد لادا

ئاوێنە کە ناواخنی چاوە نەیگەیاندمەوە وێنەکانی

بە منداڵی لە سەر کێلی باوکم کێشام

بگەمەوە وێنەکان

لە میهرەجانی سۆز و بەخششی ڕۆژهەلاّت پێشکێشی دەکەم

گوندی گەنجینەی منداڵیم حەوش و بانێکی خانەدانە

جۆگە لە ناویدا سێبووری دەداتە

ئەو کەنارانەی پێی ڕاوچییەکان ڕێزیان گرتووە

کەناریش گیا دەیکاتە سەیرانگای ستایش

قومری دێنە ناوی باڵەکانیان ئاوچۆڕ دەکەن

پاڵەوانی ترسنۆکی حەکایەتەکان

قامیشەلانێکی کەڕبوون

ئاماژەی کیژە لاڵەکانی پێنەگەیاندم

لە دانشتنێکی کورت دەریا بە چاوەشینەکانی مۆڕەی کرد

دەریای ترسناك ئەو کەڵەکەی لە ناوت بە هاوار و خورپەیە منداڵیمە

سەوڵەکانی دەستی باوکمن

ئەو دەستانەی جاران جغارەیان دەپێچایەوە

فانۆسیان پێدەکرد

تاژی دەکردە دۆستی بە وەفای ئەسپ

ئەسپیش لە ڕاوێ گیانی نقومی شانازی و دەروون بەرزییە

گۆڕێك لە گوندی گەنجینەی منداڵیم ڕێنمایکەرمە

لە ڕۆژی جیهانی منداڵان

وانە بە سەرچاوەی

بۆن و بەرامە

هوما

نەوا

ئاگردز

بەردەباز

خەڵوەتخانە دەداتەوە

باوکم لە ناوی ترپەی دڵی داب و نەریتی

لەگەڵ کاتژمێری ئەشق یەکخستووە

بە چی بچمە سەردان و هەواڵپرسینی

ئەسپی دوڵ دوڵ

نینۆکەکانم دەبڕم

لە باخچەی ماڵ دەیکەمە دراوسێی درەختە بەردارەکان

کێلی هەناسە دەدات

خەون دەبینێ

دێتە بەرپەنجەرەی دارین

تەماشای هەنگ دەکات بە سەر مەمکی دایکانەوە

بیریش لە دامەزراندنی جیهان دەکاتەوە

لە کەڤ ئاوزینگدانم ماسی ئاهەنگ دەگێڕن

دێنە کەنارەکان جلیان دەشۆن

دارشەقەی ئیفلیجیم لە ڕۆژی شەهیدانی دەربەندی گۆم دانا

بەستەڵەکی ساڵی مردوو پشکفت

دڵم دانیشت

بڕوانمه نائومێدی چیم پێدەکرێ

مەگەر لە سەرەگێژەی مانگ

لە باڵندەی شووم

یان بێزار بوونی ئەستێرە

لە نائاسوودەیی منداڵانی باخچەی ساوایان

گوڵاوی درەختی گوناهـ ڕژا

چاوم لە ناو گوڵدانی سەرقادرمەکان خەوێکی خۆشی کرد

خەونم بە خۆشی نەگەڕا

بە خۆشی بگەڕێ خەون

ئەی وێڵێ بە دوای برادەرایەتی نێوان

لافاوی بێئامان و سەمفۆنیای ڕۆمانسی

2

ئاواز دانان بۆ گۆرانی سێوە لاسوورە سەختە

گوتنیشی

بە چاوی فراوانی پێش مردن ڕوخساران بژار بکە

دەسرێژی هەورم

بەژنی درەخت لە ئاوێنەی دڵنەرمی زەوی گەرم دەکەمەوە

درەختیش دڵی ئێشاوە و خەمرێژە

ئاوێنە نهێنییەکانی درکاندووە

ددانەکانی بای ناکەس دەمهاڕێ

تیژی چاوی پڵینگیش مردووە

هەست دەکەم زەوی بێ پەیمانە

خۆی لە پێیەکانمان دەدزێتەوە

خۆری ئێرەش ڕوومان ناداتێ

دەگەڕێینەوە گۆڕەپانی پڕ بریای یاری باسکە و دووگۆڵی

کە بە زۆر و بە کەم نایبینینەوە

خۆڵی نواوەی ناو پیاڵەی پێشبینی

چرا بە ناوچەوانی کۆڵانی

گوندی گەنجینەی منداڵیم هەڵواسراوە

شاخێ شوانان و کانییان دەسرازەی ڕیشە دار و بە گوڵینگی پشت لانکن

گڵکەند و مەچکۆش کۆتی داچۆڕاوی ناو خوێن و ئێسك و گیان

کێ دەڵێ بە کۆچکردنی باڵندە خێرخوازەکانم نەزانیوە
بۆ نابینن ڕەنگێکم لە پەلکەزێڕینە زیاد کردووە
منداڵیم لە ڕاوە ماسی و کۆلارە هەڵدان و هێلکە شکان داماڵدرا
مردنیش دوور بە دوور چاودێری دەکات
گەشتی ناو بیر و هۆشم دەگاتە ماڵی یار و خاڵخاڵۆکان
نەرمە دەنگت ئەسپی بەیدەستی مەشق پێکراو بە مۆسیقایە
بوونی نادیارمی هێمن کردووە
سروشت دیمەنی دڵکەشی خەڵاتکردم
خەڵات بێشەڵانێکی شکۆداری سنوور ئاوییە
گزنگ سیمای شەوی دۆزەخی ڕەنگ نەکرد
ئەتۆم پژمی
منی داهێشت
ماوەم نادەن لە ناو لکەکانی درەختی چارەنووس
چایەك خۆشکەم
چیا گردی فڕێ نەدا
ببێتە پەنا و مەئوای مەشق
ئەم گیانە مەیدانخوازییەی تێدا بکەم بە پلێنگی مەشقکردوو
یادگاری کزە
درەوشانەوەش خامۆش
گەردەلوول گرمۆڵەیە
سەبەتەش بەتاڵ
تارماییم بزرە
ڕێشم بە ناو تارماییمە
بۆ گەیشتن بە ماڵی بیرەوەرییەکان
باڵندەم باڵێکم گرژی زستانی لە سایە دەنوێ
لایدی دەفتەری وێنەیە
منداڵان وێنەی لە ناو هەڵدەبژێرن
تەشق شکا
کەش و هەوا گەرم و خۆش بووە
پەرداخە عاردێ نامخواتەوە
ئەگەر هاتیە لام دڵەڕاوکێ لوولت نەدا
بە سرووش ڕاهاتووم
ڕووناکی گیانی خودا لە دەمارەکانم ورشە دەدا
نەمامی دووپەلکەی منداڵیم

لە سینگی دایکم و خۆڵی نیانی

گوندی گەنجینەی منداڵیم موتوربە کردووە

لە لێواری باخچە هەڵوەستەیەکی پەیامئامێز دەکەم

کە پەیامی هەموو وشەکانە

پێشم نییە بۆ ڕۆیشتن

ئەگەر شار بایەخی چوونە ناوی هەبێ

شکۆ و برِیار گوڵە چاوڕەشەکانی خۆشبەختی منداڵیمن

پەلکەکانی لە سادەیی لوولم دەدەن

لە ناو قردێلەی پرچی نواڵە دەردێم

لە قەڵای حیکمەت تەماشای مانگ و کانی دەکەم

لە کوێ دەبریسکێنەوە

ئەوجا دەستەکانیان دەخەمە ناو مەرجەکانی وەفا

کۆمەڵێك هێلکە کۆتر

لە ناو کلاَوی پاڵەوانان دادەنێم

ڕادەمێنم

دەگەم بە نهێنیبین

ڕێی هەوارم دووبەختییە

پیرێژی گۆپاڵ گرتووی ناو پیتەکانی جوانیم دواند

بە بینینی فریشتەیەکی مەست بیناییم لەرزی

تاهەڵکشێم

هێزی خۆشگوزەرانیم ئانیشکی بێهێزی دادەدات

هاکا لە پیاسەیەك کەوتم

ئەی ژیاو بە بۆنی سەبەتەی میوە و شاڵی ئاوریشمینی پەری خەون

قەپێلکی چاوی سەراسیمەت هەڵبدەوە

هەڵبوونەوەی ئەستێرەی سالگەردی

بە ئاسمانی بەیانیانم دەکشێیتەوە

ئەو کاتانەی هەنگی شیعر ساباتم لە سەر دەبەستێت

سێبەریشی ئێسکم دەڕنێ

کراسی ئاودامان ڕەشت دەگرم

ماڵە کۆست کەوتوویەکی خۆییم

ئەملا موگناتیسی مەرگی ڕاخستووە

بەولاشمدا ئاوابوونە

مەرگ کێشم کات

یان ئاوابم

کراسی ئاودامان ڕەشت دەگرم

ئەی خانمی سەوزایی و پەروەردەکەری گوڵی سەوسەن و حاجیلە

کە خووس پێڵووت سڕ دەکات

هاوارت بەرەو کێیە

کێ بەڵێی لەهاوارت دایە

کاتی مردن دەتوانم ببم بە تۆی سەرچاوە

لە سەر زەمینی شەڕانی و دڵسۆزیی گرێی با کرایەوە

سێبووری باران لە تای منداڵیمە

تاشم سارد نابێتەوە

نائاسایی گەورەی من لەوەیە

گرفتی گۆڕ دەستنیشانکردن لە فیلمقاسێ دامگرێت

ئەی نائاسایی تۆ لە چییە

داڕووخانی دار و پەردووی ئەو هێلانەیەی

بێچووە قومری تێیدا ئامۆژگاری لە دایك و باوکیان وەردەگرن

یان خامۆشبوونی خورپە

لە دەمنەکردنەوەی خونچەکانی باخچەی گوندی گەنجینەی منداڵیم

پێتانەوە دەنازم ئەی تاسەکان

لەم جەنگەدا سەرکەوتم

دەتوانم سلاّو

لە خەون و سروشت و بەهرە و گەرمایی ژیان بکەم

3

دەڵێی دوورگەی تاریکستانی

نقومبوونی کەڵەکەکان لە بینینت دەنگن

دەنگی مانەوە و گەمەی مردن و جەنگی بێئامان

تریفەی ئەمەکدار بارە بە دەمی کانی

گومان و ترس دەخاتەوە

جێی گۆڕێك لە بینینم خۆش دەکەم

بیستنمی لە ناو دەکەمە هەوایەکی لە بەهەشتەوە پاراو کراو

ئەندێشەی شەهیدی بە سروودی ستایش

لێوە دەبێ بە گلۆپی ئەو ژوورانەی

داستانیان لە ناو دەبیتە ئاواز

منم گونجانی ڕۆشنایی کۆمەڵێك شاخ

تۆی هاندەری ڕەشایی خێوی کێوان
ژنێکی لە خۆگەڕاوەم بینی بڕوای بە خاکی گەرم کرد بوو
ڕەگەکانی خۆی لە ناو دانێ
نیگا تەڕ
هەنگاو گران
گەردوون لێڵ
دەموچاوی لێموی گوشراو
کراسی ڕێڕێ بەژنی سەراپا وچانی
کرد بە لاپەڕەیەکی پڕ وێنەی حەپەساو کە هیچ نالێن
لە پژدێنی تا عارد
کفن ڕەنگە
ئەوی دی ڕەشێکی تاریك
نەمزانی لە ناو خەونی خانمیەتی
دەگا بە پاگژی بوون و نەبوون یان نا
چپەی نەڕژایە گوێم
بلێی باران منداڵبووبێ لە بیرەوەری لێك بچین
ناسراوی ئەو بەرزاییەی
منداڵە گوڵفرۆشەکان مۆسیقاژەنی تیپە گەورەکانن
بۆنی گیای سەرماستت لێدەی
دەشتبینم دانە ئارەقەی هەنیەی کەروێشکی ڕاوچی شکێنی
لە تابووتێك خەلاّتی نیشتیمانی وەرگرتووە بەرزت دەکەمەوە
گۆڕستان ماڵێکە ئازیزەکانی
بانگدەکاتە ناو خۆی بە مەدالیا ناسراویان دەکات
فێری زمانی هەمووبمان دەبن
لە
کتێب و
چرا و
سرووش و
شۆڕش و
ئەسپ دەدوێن
دارشەخسەکانی لێیان دەبڕدرێ بۆ
لانك و
بلوێر و
گۆپاڵ و

پەرژین

چۆن و بە چ تامەزرۆییەك

دەمخەیتە سەر دووباڵی بە هێزی فڕین

ئای فڕین بەرەو کوێم دەبا

تکەی تیزاب ناهێڵێ ئومێدم

فڕێ بدەمە سەرپشتی ئەسپی مەست و سەرسام

من و پەپوولە

ڕووناکی و سرووش بەهی خۆمان دەزانین

گلەیی لە داهێنەری بوون دەکەین بۆ وا زوو دەورووژێین

بە چاوی هێز و فریاکەوتنەوە لە سەرچاوەکان نزیك ببەوە

لە پەلەقاژەی گیانەلا دەست بۆ سۆراخت دەکوتم

متفەرکت لە ڕەگی دڵم دەئاڵێنم

ئاوی زمزمێی ناو گۆلت دەخۆمەوە

گەواڵەی هەوری ئێرە و ئەوێ دەستی پەیمانیان کێشایەوە

دەمی زەویش

ئای دەمی کراوەی زەوی

دەمی دیکتاتۆر گۆڕێکی کراوەیە

دەڵێی مردووی هەمیشەییم

باگۆڕکێی وەرزەکانیش لەگەڵ خەڵك و خودا دەپرسن

بۆ نەتتوانی پێیەکانت تێکەڵ بە هەلاّتن بکەی

ددانی ئادەم

شازادەی مۆزەخانە

کۆچی حاجیان

مانگی خێل

خەونی گەلاّ

زێوانی ڕووخۆش

کەروێشکی خرپن

پرچی نواڵە

کەوی مەند

شەونمی گەرم

تەمی تەڕ

بالیفی نەخۆش

مێژووی کێل

جۆلانەی منداڵ

هەر هەموویان پێم دەڵێن
لە دڵکەشی نێرگزەجارِ گرێی ناوکت کرایەوە
لە سەیرانگایەکی قەرەباڵغ بە خاڵخاڵۆکەش
ئاهەنگی ژنهێنان دەگێڕی
دەڵێی مەڵبەندی خەڵوەتە
دیمەنی پڕ لە مۆسیقای نەرم کەمەنکێشی کردووم
تەشق و پشوودان و ڕۆژنامەی دیوار
یارمەتیدەرمن بۆ ئەوەی لە ناو چاوی
حیکمەت و پەند بە تەنیا جێگام ببێتەوە
ئەم دنیایە
سێ بەشی ئاوە
بەشێکی زەوی
منیش سێ بەشم گوندی گەنجینەی منداڵی
بەشەکەی دیکە حەکایەتی پاڵەوانەکانی دەم ئاگردانی داپیرە
نواڵە ئێستا کاتژمێرەکەی نووستووە
ماوەیەکە پیاسەمان بەتاڵ کردووە
ناچینە بینینی پاڵەوانبازی ماسی ناو حەوزی شووشەش
خەیاڵی نایاب کە لە مەرگ دەمانشارێتەوە
پەنجەی پڕ شیلەی گیانە ئازادەکان پڕشنگرێژی دەکات
لای من شەوی تۆف و بۆرانە
ئەستێرە خۆلێك نادەن
مانگی درەوشاوە چووەتە کەشی تایبەتی خۆی
بەس گەرمایی ئەو ئاگردانەم دەگاتێ
بە ئومێدی بەڕوو تەقاندن
بە دیاریەوە مامەوە
لە گەشت دواکەوتم
ئەو برادەرەی هەستی خرۆشاومان تێکەڵاوی
جۆگەی پێچ پێچی باخچە بوو
کەڵبەی بەلا خستنەوەیان نایە
خوێن و گۆشتی گوندی گەنجینەی منداڵیم
لە تەنکە خۆڵێك بینیم
تەرمێ بە پشتی ژنێکەوە
تاڵی پەرچەمی ڕندراوی
چاڵ و لۆچی ڕوخساری

کردبووە سەرەمۆمی ساڵیادی چاپکردنی ڕەشنووسەکان

بە ئاوەدانیدا سووڕاین

دەرگا

دەرگا

بێدەرەتان

ڕێگای بە پیت ترس دەژمێرێ

ماڵێ

هی ئێمە نییە

ئەرێ ماڵی

دەموچاوی پڕ ترسی دایك

نایناسین نا

گەڕاین

لەو ئێوارەیەی کێوە بەرزەکان خۆیان بە

شۆڕشگێڕ و

مامز و

قورینگ و

شمشاڵژەن ئارایش کردبوو

کراسی خاکمان کردەوە

قۆپچەکانی ئێسکبوون

دەنگێك لە هەستی جەربەزەیی شیری دایکمەوە

ئەو گۆڕە گۆڕی باوکتە

ئێسکێك چاوی تامەزرۆیی ڕژایە سیمای ڕوونم

بە کامی دڵ پەیامی گەیاند

گوندی گەنجینەی منداڵیت

لە فەرموودەی بکوژی چەتان

هێدی هێدی دەبێتە کاروانێکی درێژ

بای پەڵە لە ناو شمشێری گیانبازێکی چاو لێڵ و ڕوون

دوودڵە لەوەی چاوی کێڵگە پڕ ئاو بکات

یان بپرسێ

ئەرێ کاتم هەڵەنەکردووە

کیژەکانی بە تریقانەوە و پرچی درێژیان ئاوێنە پاك دەکەنەوە

خاوەنی سۆز و بیرەوەری ساکارن

قۆڵ و باسکی ناسکیان تەنافە

جلی پاڵەوانەکانی لە سەر هەڵخراوە

بۆ ئەوەی لەگەڵ خۆر بکەونە پێشبڕکێ

شێوە گۆڕ بووە

لە هەموو دنیاش جوانترە

شێوەکارەکانی تۆپی زەوی

لە پەنجە گچکەی پێشەنگایان کردووەتەوە

من لە ناوی وتووێژێکم لەگەڵ ژیان ماوە بیکەم

با یەکتری نەترسێنین

خاڵخاڵۆکە و گوڵەستێرە بکەینە نۆبەتداری دڵسۆزی

مۆمی سەر پەیکەری شەهیدەکاتن

ئێوارانیش پێش خۆرئاوا بە تاسەوە بگەڕێینەوە ماڵە ڕووناکەکانمان

کات بە ناو خۆی دەچێتەوە

گوێشم لێیە باڵندەیەکی ئاسمان گەچلاوی

ڤاچت لە خوێناو دەئاڵێ

دەنگیشت بەرگرییە بۆ ئەوانەی قەفەس زەوتی کردوون

ڕۆژانێکە کەسێ دەنگێك

لە دەرگای کەسێکی دیکە هەڵناستێنێ

تیشك نەنیشتووەتە لەشی ڕێبوارە خەواڵووەکان

کۆتر نەهاتووەتە حەوشە دەنکە دان هەڵگرێتەوە

گورگ پەرتن

کەوڵی کارمامز ئاگری گردبوونەوەیانە

وەرزی خوێن جمان گۆپکەی فرۆشتە دڵی قەزوان

ژنان سوخمەی دەراوەکانیان کردەوە

شەوان دەست و پەنجەی مانگی لە ناو دەنوێ

ڕەنگە ئێستا پشتت بە ژووری بەتاڵم دابێت

فرمێسك خۆڵی بەردەمت بکات بە قوڕ

منداڵێك پەیکەری نالی لێ دروست بکات

کاتژمێرێکی بخاتە دەستییەوە

لە سەر ئەم کات و چرکەیە ڕایبگرێ

لە چاوت بوومە خاڵێکی جووڵەدار

بە پشتی بای هەستیارەوە

بیری ئەوە هەراسانت بکات من لایەکی جەرگت ببەم

ئەی بزوێنەری هات و چوون و سلاّوی وەفا

لە ناو تەمی تۆدا سپیاتیم

ئەسپم دەحیلێنێ

تاژی بە دوایەوەیە

کەروێشك ئازادە

جگە لە تۆ دەکەومە ناو چاوەڕوانی کێ

شەوی گەڕانەوە چ شێدارە و ڕێگا درێژ دەکاتەوە

ماوەم نادا بە شەقامی وردە شووشەڕێژیش

بچمەوە ناو پۆلە پەڕەسێلکە و ڕوومەتی ڕووناکی خانەوادەم

ئێشی کوشندەی تێپەڕبوونی ساڵەکان

دەچنە چاڵی بیرچوونەوە

لە شاری جۆشخواردووی سەرزەمین

خانوویەکی ساکارت لە درەختی بەردار بۆ دروست دەکەم

تێیدا پیر بە

باخەکەشی بە خاوەن کە

ئەی خاوەن باخ

هەر چوار وەرز سەوزە و میوەیان لە سەر دەستە

4

خەڵات لە بەهەشتی هەست وەربگری

یان بگەڕێیتەوە گەڕەکی هەمیشە بەهرەمەند

بە

سرووش و

مۆسیقا و

باران و

چرا و

زێوان

لێرە بڕۆی

بەوێدا بێیت

کڕێوە بەژنت دەڕنێ

کێ سۆبەت بۆ گڕ دەدا

خانووە نزم و ئیفلیجەکان

لە ژێر قامچی باگەڕ

داد و بێدادییان بردە لای بازە زەمنییەکان

گلەیم نەماوە ئەی تاقانە گوناهنەکردوو

ڕۆژانی جەژن و دەرگا کردنەوە بوون بە دوژمن

بێئەنوامای

کامە کۆڵان خەو چاوی کەواندووە

جوانیی مانگی تەواو بە دەرەوە نییە

تەڵەشخاتەیەك بە دەرگا داخراوەكان دابخشێنە

دانیشتووانی دێنە ناوكراسی بینینت

لە لێكدانەوەی تەنكە هەڵمێكی وەنەوشەیی

بەردی خۆشنوودی ناوەشێندرێ

لە بۆنی منارەی چۆڵی

پەراسووی زەوی چەند گەڕەكێك دابەش دەكات

گەنمەشامی لە لۆچی گیانی گەرمت

گۆڵەكانی پڕ شیرە

وچان دەبەخشێ

دەمی والآی برینت سالآنێكە بەدەرەوەیە

جێیان دێڵی

جێگای ماچت خەونی دڵنیاییە

ئای چرای نەوتیم بۆ ڕاگرتووی

لە لاڕێیاندا وەستام

دامانگرتی لەبەر هەتاوی پارێزاوی گیانمان دانای

هەنگە شانە پڕەكانی ناو حەوشە

كەمانی پڕ ئاواز و دووگردی نوێژیان پێچایەوە

بردیانە مۆزەخانە

درووودی شادیت تێكەڵ

ئەشقێكی بە ئاكام و چركەی شەوارە گرتن كرد

هەڵەكۆك لە تەرمی بەفر پێڵووی سەرسامی پشكفت

كانی جێ چۆڕاوگەی پەنجەی سوارە نەشكاوەكانن

جۆگەكانی دەستی برادەرایەتییان

بۆ چنارە وشیارەكان درێژ كرد

بە یەكترناسین خۆشحاڵبوون

ڕێبوارێكی ماندووم لە دەبێ و نابێی خۆم ئاوادەبم

هەور بنی مەمكی دانا

چی بە لێوی بەباری من

لەوەو پێشیش گەیشتبوومە دڵنیایی

نواڵە بۆ هەمیشەیی دەمكاتە دۆستی بێهوودەیی

سبەینەی 31ی 3ی 1983 لە درەختی شانازیم خوارد

گوندی گەنجینەی منداڵیم وەسیەت وەرگرمە
بە دەستپاکی دایك خواردنم بۆ ئامادە دەکات
بەژنی ئێمە پەرژینی پڕیەتی
چوارڕیان مێوانەکان دەگەیەنێتە
خوانداری قسەنەستەق و خودان
لە هەوری خەوتووی ئاسمانی چیمەنێك جوانتر
خۆری ئێوارە بە ساکاری نیشت
شەو دەمامکی لە ڕوو بەست و ئارەزووی کوشت
دیم پۆلی دوو کەرتی یەکڕەنگ
لە ساکە گۆڕێکی ڕووت پڕیشکی دەهێنا
لە سووتانی منم
گۆرانی بە کۆرس دەگوترێم
لە سایەشی دادەنیشم
هێشووی ورشە دادەوەشێنم
ئەو دیوارەی دروشمم لە ناوچەوانی دەنووسی
پاشان لە سێبەریدا دەنووستم
نەوی بوو
ڕۆژ زوو هەناسەی چێشتە خەوی ورووژاندم
پێشنیار دەکەم یاداشتم لە ڕۆشنایی
ڕووداوی گوندی گەنجینەی منداڵیم هەزار زمانی هەبێت
بۆ پێشوازی لە بەهار و ڕوونبوونەوە
ئەو پیرێژنەی سەمای جەنگ دەکات
بنکراسی ئالآی ولآتە ئیمپراتۆرەکانە
بۆ بنکراسی نادڕێ
دڵم گەرمە
پەراسووم داکەوتوونەتەوە ناویەك
گوندی گەنجینەی منداڵیم قەل گۆرانیبێژیەتی
چاوی پەنجەم دڕکی تێچەقیوە
ئێرە حەسرەتم لەکورتی دەدا
قەپێلکی لاشەم دەشکێنم
دەچمەوە گوندی گەنجینەی منداڵیم
خۆڵی ڕووی بەردەکانی
هەموو دەستنووسەکانیم دەداتێ
دەمکات بە نووسەری بێهاوتا و بێباك

ئەو مانگەی لە مانگگیراندا
دەسووتێ و بەدەرەوەیە
ئەوە ئاوێنەی تا بلێی ڕوونی گەشتنامەی منە
ئەو گۆرانییەی پاش شەو شکانەوە
خورپەی بەهەشتیانەی گوێ دەزرینگێنێتەوە
ئەوە دەنگی مردووەکانی گۆڕستانی سینگی منە
ئەو چڵە ڕەیحانە بەژن باریکانەی لە دەمی نەرمی دێراو
بای وادە بۆنیان هەڵدەگرێ بۆ ناو شاری ڕازاوە بە باخچەی گشتی
ئەوە بارانی خودایی گوندی گەنجینەی منداڵیی منە
ئەو پەلکەدارانەی دەموچاوی عەردیان داپۆشیوە
گەردەلوول بۆی کۆناکرێنەوە
ئەوە پێستی گەنم ڕەنگی منە
ئەو دارخۆخە کاکۆڵ ڕووتاوە کلۆربووەی
لە کلۆریدا ئادەم بیر لە پەراسووی خۆی دەکاتەوە
ئەوە پەنجەرەی ڕۆمانسی یەکڕوویی منە
ئەو کێوەی شەوان زەردەپەڕی لە پشت دەنوێ
سبەینانیش خۆری بێڕیایی خەونی لێ بەئاگادێ
ئەوە کێوی ئێسکبەندی لەشی منە
ئەو گیایەی تنۆکەی خوناو بەژنی دەشوا
دەچێتە ناو گوڵەکانی شانازی
ئەوە برژانگی پەرژینی چاوی منە
سووتان
خورپە
بۆن
گەردەلوول
ئادەم
خەون
گوڵ
لە دیوی ئەم دیو گوندی گەنجینەی منداڵیم
گوێم لە دابەزینی سرووشی پێغەمبەرێکە
یەکەمین خەونی مرۆڤی بینیوە
دۆشەکی لە ئاگرە
لێفەی لە خۆڵە
بالیفی لە ئاوە

ماڵی لە بایە

لە ناویدا من و نالی و باڵندە مل درێژەکان

لە خۆشییەکانی گەشت و مۆزەخانە

چیرۆکین بۆ منداڵان

یان داستانین بۆ گێڕانەوە

5

ڕووناکییە ناکۆکەکانی

ئەو ژوورەی ئاوێنەی جادووبازێکی کاریگەرە

بە قسەی هێنام

پەڵەیەکی خۆڵەمێشییە نهێنی لە ناو بەرهەم نایە

جل و بەرگی منداڵانی لێ ناگۆڕدرێ

ژن کەل و پەلی تێدا ڕێك ناخات

ئەو ئاوێنەیە بەچی تاوانبار بکەم

بەوەی دەموچاوەکان دەدزێت

بە شێواویش دەیان گەڕێنێتەوە

جادووباز زەبەلاحێکە

دەستی ژیرەکان لە ناو دەستی سڕبوونە

سرووشیان بۆ نانووسرێتەوە

تەنیاییشم خوێنی خۆی

لە ناو دەنووکی قەلەڕەش هەڵدەگرێتەوە

سالآنێکە گۆڕەپانی

بە یاری نەخرۆشاوە

ڕۆژانی منداڵیم بزرە

گەنجیەتیشم حیکمەتدار

دەمکات بە خوێندەواری کتێبی تەواو لە گومان پاکبووەوە

منداڵانیش دارە دارەیانە سێوم دەدەنێ

ماوە کورتە

پیاسەی فەرامۆشبەخشی شەقامە گەچلاوەکان تەواونابن

کیژانی گەرمیش هێشتان نەچوونەتەوە ژوورێ

بە ناویەکدا کەوتنی دەنگی دەستفرۆشەکان

دەمەبۆڵەی بەخشندەن

کارگە ئێسکی دایکی جووی

دایکیشم لەملا تەنیشتەمە
گوندی گەنجینەی منداڵیی بە پشتییەوە گرێداوە
زیندەوەری زەویش چرنووکی لێ گیرکردووە
هەڵمی مردنێکی هێمن و بێتاوان نیشانەیەتی
ماسی لە ئاو دەردێن
لە دەموچاوی نزیك دەبنەوە
گۆڕ لە چاودێریان لاشەی تێکناچێت
مافووری ڕەنگاوڕەنگی ڕایەخین
پرسەی چاوەڕوانی خۆی ببینێ
هەور شکا و ڕەنگی بە سەد جۆر گۆڕا
باران وەری
دڵۆپەکانی سەیری ئەو منداڵانە دەکەن
بە ڕێگاوەن بۆ قوتابخانە
ناشزانن دەرگا ئاودیوی ژوورەوەیان ناکەن
چەترە داخراوەکان کرانەوە
مێرووستان خۆیان ئامانەتی دڵپاکی شارەکانیان کرد
ئەزموونە بێن درێژەکانم
لە بوون بە خاوەنی
لاساری و گیای پڕ ڕازی کونی شمشاڵ مۆزەخانەیە
جل و بەرگی نواندنی شانۆگەریەکانی لە ناو هەڵدەبژێردرێ
دەڕامێنە بۆ ئەم شوێنە هیچ مەترسییەکی لێ نییە
سوارێکم لە ملەی خزی ئاسوودەیی
هەڵمی ناو بژی ولاٚخ هەناسەم گەرم دەکاتەوە
ئەو کانییە ئارەقەی کەمە بەفرانە
دەستنوێژی نوێژە شەوارەی لێ هەڵناگیرێ
بزنە کێوی شاخیان کلۆرە
گورگ دەمبەست ناکرێن
خاك تەڕە
تەیەمومی پێناکرێ
هەڵمگرنە لای ئەو ڕێیەی ڕەنگ و بۆنی ئەفسانەیی دەدات بە هاتن
خرمەی ناڵی ئەسپم لێ نزیك دەکاتەوە
ئەسپ بە ڕێگاوە دڵخۆشە
ئەم دڵخۆشییەی
مێژووی کۆمەڵەی پەری و خوداوەندی کردووە بەنیشانەی سەرکەوتن

دەموچاوی ڕێگا لۆچی تێکەوت

مەترسی لە هەنگاوم دەئاڵێ

بە دیوی ئەم دیو چیاش

گەرمی فڕین ئارەزووی منداڵان دەپارێزێ

گوڵێشیان لە بەهاری ڕۆشن بۆ پەروەردە دەکات

کەواتە مردن ئاوا جوانە ناقۆلاّ خۆی پێشکێش کردووە

مام زۆراب لە ناوی سەبەتە مێوژی داناوە

بابەنوئێلیش دەیفرۆشێ

بیکڕم یان نا

من و گوندی گەنجینەی منداڵیم

لەوێ دەچینەوە ناو یەك

سروودبێژان لە ناو برینم ڕاپەڕبون

برینیشم لە یەکەمین سرووش و کتێب بالاّترە

قۆناخ و ئاگردانیان لە نیشتیمانی هەڵبزڕکاو ساردبووەتەوە

پایز وادەی سەردانی نەهاتبوو

ئای چ زوو گوتی

شوێنی مێوانی دوورە دەستتان ئامادە کردووە

ئەو باخچەیەی لە تەنیشتمان گەشە دەکات

حەزیشی لێیە پێی نەزانین

شادمانی ڕاستەقینە ئاو دەڕژێنێتە ناوی

جوانە کیژان مۆسیقا دەژەنن

گۆرانیبێژ لە بەردەمیان تاساوە

حەوزی تەکیەی نالی ئاوی کەم کردووە

باڵندە باڵ شۆڕ ناکەنەوە

داناکشێن

پەلکی درەختەکانی تایان بەرز بووەتەوە

داچۆڕاون

ئەوە چیتانە

لاشەی کەسەرەکانتان چاڵە خوێنێکی جێماوە

بەدیار زێوانی وەنەوز گەرم پەپوولەکانی دەدوێنێت

پاشان چێژ لە فڕینیان وەردەگرێ

زەردەپەڕ دوا تەماشای خۆیدا

کاڵبووەوە

تریفەی ئەشقی من نەنیشت

چیت پێ بڵێم
وەڕسیت پڕە لە ڕۆشنایی ئەم بوونە دەسمایە کڵۆڵییە
خۆم لە خۆزگان بەتاڵ دەکەم
هێزی ئەفسوونی خوداوەند
هەستەکانی باخچەوانی شادمان
هونەرەجوانەکانی پەندی پێشینان
گەڵای پڕ تریقانەوە
خۆشم دەوێن
باوەشیان تێوەردێنم
ئەرێ هەڵگرتنەوەی پارچە کەوتووەکان چەند هێزی دەوێ
لە گۆڕستانی ئەمبەر
مردووەکان لە داوەتی ژن گواستنەوەم گوڵی شۆڕانێ دەسماڵیانە
دوولای گۆڕ وێك دێتەوە
هات و هاوارم دەخنکێ
دەرێ مۆرانە لێی داوە
لە چرکەی ئەشقێك بوویت بە پاڵەوانی ئەفسانە
کێو بە پردی پەنجەت دەپەڕییەوە
بینیم پەڕەچی
لێفەی دەقنەشکاوی پاشمەرگی زێوانی پەڕە دەکردەوە
لە دەنگی ئامێرەکەدا لە لێدانی دڵی کێل گەیشتم
کەوان و پەڕ لە بیرەوەریم دڵیان بەنەرمی لێدەدا
بەتانی بۆنپژێن کراوی کپی مردووان داناگرم
داپیرەی حەکایەتخوانی پێدا ناپۆشم
حەکایەتخوان وجاغرووونێکی قسەنەستەقی چاو ماندووە
تازە پرچی لە شە داوە
لە باخچەی شار بۆنخۆش بە بەیەك گەیشتن
ڕاسپاردەی دەگەیەنێ
لە ڕووخۆشی و دەمودووکردنی بەخێربێن
ئاگری تا هەتایەتان داگیرساند
ئاوی گومان بە سەر ئەو گیایانە دەرێژێ
لە سەری دادەنیشن
ئاهـ درەختی چرۆساوی ئامێز هەمیشە سەربەست
بنکت ئەڵقەی پری داوە
من بوونێکی کرێوەپێچم

سێبەرت خەواڵووە دێمە ناوی
کتێبێك دەنووسم تێیدا لە ڕەزەوانەکان دەپرسم
ئەرێ سێو بۆ لە میوەکانی دی جیاکرایەوە
قەدەغەش کرا
کەی ئاسایی دەبێتەوە کەرتێکی بخۆین
ژیان باڵی باڵندەیەکی تەنگەتاو کراوە
ماڵ لە سێبەری دادەنێین
پشوو دەدەین
بیر دەکەینەوە
بە ئەفسانە دەڵێین برادەر
ئێمە ئاومان هێنا کردمانە کەفاو
لە سەر پێستی خۆمان یاریمان پێکرد
کەچی چڵکی ناخ بەستوویەتی و نەکرایەوە
لە وەفاو ناودەستی نەرمی کەفاو
مردووەکان جوانیی دووبارە دەکەنەوە
مردوو فەرمانتان بە چییە بیکەن
ئێمە کۆمەڵێك خەون دیدەین
ئامادەین بۆ کۆکردنەوەی
منداڵیی پەرتبوومان لە شەقامە ئاوارەکان
ئەی هەقیقەت
ڕوونتر لە حەکایەتەکانی داپیرە و شکۆدارکردنی
تەختەڕەشی یەکەمین پۆلی قوتابخانەی گوندی گەنجینەی منداڵیم

6

شتە سادەکانن منیان هەڵدایە بەرزایی
ڕووخۆش و خۆشحاڵبوون
لە خرۆشانێکی بە هەموو شت بوون
لاسکە گیایان لە دەم هاتە دەرێ
نهێنییە نادرکێندرێ چەندە
لە پێشوازیت ڕووناکی دیدار دەماندرەوشێنێتەوە
بۆ درەنگ لە دایکبووی
ئەی باڵی یەکەمین باڵندە
لە پاش چاوڕوونی و گەشبینی

ئەو پەلكەدارە یەكڕووانەی
شكۆی زەمینیان كرد بە ئاخاوتنێكی نایاب
چارەنووسم سنەوبەرە
وەك شینایی ئاسمان دڵنیا و بەئومێد و شادمان
ئەگەر هاتوو پێوەندییەكانی هەور و دابارین
كورسییەكم نزیك كۆشكی خۆشنوودی بۆ دابنێن
تاسەر تێكەڵاوی پیت و وشە و كتێب و سرووش دەبم
یاداشتم بێباكی پەیكەری نالییە
كێڵگەی وشكبووی ئەو شارانەی بۆن كردووە
بەخت و نیاز و یاداشتیان زیندوو نابێتەوە
ئەستێرەی دەركەوتووی ئەم دانایییە بیرلێ نەكراوەیەم
خوێنم وەك خوێنی ڕیشۆڵەیەكی خوێنگەرم بەفیڕۆ چوو
لە تێپەڕبوونی ئەسپێك ڕادەمێنم
ڕوون وەك گەیشتنی بێگانەكان لە سنوور
سەبەتەی ماڵە گەوران سۆزیان بزركردووە
ئەهریمەنێكی چاوگەورە تەفرەی داون
زەبر و زەنگ لانكی منداڵەكانمان دەخاتە سەر پشتی گای چاوسوور
ڕوانینی هۆش و چاوم چوونەتە ناو كراسی سرووش
پارچە متفەڕكی حیكمەتی بێهاوتا
لە سەردانی میهرەبانییەكی ڕووناك
برینی پەنجەی بلوێرژەنی بەستووە
چوویمەوە باریەك و سستم
ڕاموەشێنە
كە دەكەوتم دایكم بە گۆڕی تەمەنكشاوێكی دادەدام
خۆڵی ناو پیاڵەی دەنواوە
گوێم لە گۆرانیی ڕوون دەبوو
منداڵیم ئارامیی كیژی نەورۆزە
ملپێچی یەكەمین سبەینەی بەهاری ئاڵاندووە
ئای نایگەمێ
بۆ نایگەمێ
لەبەرچی نایگەمێ
ئەی ئەگەر بیگەمێ چی ڕوو دەدا
كۆشك دروست دەبن
یان دەڕمێن

یان تالآن دەكرێن

یان جیاوازییەكانی نێوان كۆشك و كوخ دەبنە گۆڕانییەكی میللی

نیشتوویەتیە بن دوا پەرداخم

دوا پەرداخیش كۆتاییمە

گۆڕ داكەوتن

كێل نووشتانەوە

ئێسك دیارن

بەم زووانە قاوەی تازیەم لە دەستی مێوانان دەگێڕدرێ

چاوی خوێنپەروەری مەرگ

كوللەی پەروەردەی سەرشانی برادەران

گەڤی لافاوی بێئامان

سێبەری هەڵخەڵەتێنەری درەختی خەوگران

پێستی مێشكیان ڕنیووم

كۆترەكانم بفرێنمە كوێ

دەنكە گەنم لە چ زەویەك بچێنم

گیانی سڕی بەهارێكی خێر لە خۆنەدیوم بردە نزیك ئاگر

تەناڤی تەماشات سەكۆی

ئا و نایە

ئاخ و ناخە

ئاو و ناوە

یان

هەرا و هۆریایە

هار و هاجە

تەم و مژە

گەنجیەتی حەز بە مەیدانخوازیمی لە ناو ئەزمووندار دەكەم

ئارامیی ئەشقسوارێ بەفر بەستای

گەشتی سڕبوون سرەوتنە

ڕوومەتی بەیتێك بریندارە

شەختە خزە دڵئاگابە هەڵنەخلیسكێیت

قوڕ لە شۆڕە كەزیان خووسن

ڕووەكە هاونشین و هاوپەیمانەكانی گەرما

لە نسرم بەگلەیین

ئاو لە ناو چاوی گوڵە پەمۆ مایەوە

لە مانەوەشیدا پێوەندییەكان بە ساختە دەزانێ

دۆڵیش وشکن
کەروێشك بێچووەکانی لە ناو ڕادەهێنێ
بەرد لە چلوان قەڵەشت
برایمۆکیش ئاگری سێبووری ونکردووە
ژەنگ لە گوێ مەمك ژەکن
لێوی بەباری منداڵیش هەڵبزڕکاون
ڕێواس پیربوون پەنجەی کیژانی نەگەیشتێ
ئێستا گرد و دۆڵ یەکئاست دەبن
قووڵایی دەپووکێتەوە
شاتان گەردەنی دەداتە عارد
خۆر نێرگز ڕەنگێکی کاڵە
هەست و هێزم
لە چنگی ئێوارەیەکی دلگوشراو دەست بە سەرە
چی دەبێ ئەگەر ئازادم کات
ئەی ئەشق دەست بەردارت بم ئازاد دەکرێم
بەخشش و شانازیی ژیان و پەروەردگاری هەمووانی
لە ناوت داری ئالآم
منداڵدانی سروشت شاری مێروولانە
هێشتان تای تەم ناخی شاخی بەرنەدابوو
کشامە ناو سەرگەردانیی پەیامێکی کوژاوە
کتێبی داناییم
دەریایەکە لە دڵی خۆیدا شاد
مانگ تێیدا لە خەونی پێغەمبەرایەتێدایە
بالیفی پەڕی ئەو باڵندەیەیە لە ئاسمان پەڕیداوە
زەوی کشا
بوومەلەرزە یاریگەی منداڵیمی کردە بازگەی گەورەی شار
کیژی کەمەرەشلی ئەفسانە
پێستی ڕەونەقی دایەوە
کیژەکەم لە ناو کراس و مۆمی جەژنی لەدایکبوونی
هەستی بەوە کردووە جوانییەکانی ژیان بەس لە کەنار نابیندرێ
لە ناو ئەم هەستپێکردنەیدا حەزی لە کێشانی وێنەی پەلکەزێڕێنەیە
کۆلارەی منداڵیی منیش هەڵدەدا
سێبەری ماسیگرە شینایی دەریای بڕی
سنوور لە وێکهاتنەوەی باڵی باوێشك دەدا

پڵینگیش خۆی لەم بەر و ئەو بەر بێباك كرد
دڵی بە باشی لێدەدا
لە سێبەری ترسناكی ئەو دەست و پەنجانەی
شتە سادەكان دەشارنەوە
نەتاسێم و مردن ڕەنگم نەبا
دڕك لە پێم نەخووسێ
سواری حیلە هاواری فریاكەوتن بەفر داپۆشت
ئاگری سێبووری پەریخان گەرمی كردەوە
برینی هەڵوەشاوەی داكەوت و كفت نووست
خوداوەند ماڵی منی بە پەسەندزانی
دابەزییە ناوی
دەبینێ هەموو ژیان پەمۆیەكی زەردە
بە برینی ژوورەكەمەوە
ژوورەكەشم ئەژدیهایە كلۆری ددانی ئای كلۆری ددان
ڕژامە شەقامەكان
تروسكەی فسفۆڕی جادووباز
قوم لە جغارەی تەمەن دەدات
خەناوكەی گیابەندم پێوەیە
ڕنۆكی لیش ئای ڕنۆكی لم
تاتەشۆری مزگەفتی گوندی گەنجینەی منداڵیم تەڕە
من و حەشاماتی گەردوونی بەرەواژی
هەریەك بە جۆری ناشیاو شكست لە پەنجەمان دەئاڵێ
هەنجیریش بە لكانەوە ڕزین
منداڵیم ئارەقەی شیشەی زیندانان بوو
ژووری زیندانیش بۆنی دووكەڵی كزری مێشك گران دەكات
گەنجیم كشا
وەك بڵێی ئادەم و حەوای خانەوادەی دڵسۆزمان
هەست بە هیچ نەكەن
پێویستە قاچەكانم بجووڵێنم
هەنگەكانی گوڵیان بێزار كرد
بارانەكانی نەیانتوانی تەنانەت ڕووەكێك دڵخۆش بكەن
یان تەختە شاخێك بۆ نوێژ بشۆن
مێوانەكانی دوای نانخواردن

چەقۆ و کەوچك و چەنگاڵیان دزی
هەستی ناسکی
یان دڕندەی کۆمەڵێك سەدە
بهێنمە سەرمێزی یاداشت نووسین
یاداشت لە چڵە تریفەی مانگ
کیژە لە ئەوەل بەهاری ئەشقدایە
منداڵیم ناگەیەنمە ئاکام
هەوری گەنجیش تەنکە کەروێشکەی پێیە داناتنۆکێ
پیریش نسرمە ڕۆژێکی زەردە
بەدوادانەوەی ڕۆژانی لە هەموو خەونێك نائومێد بوون
خۆرئاوابوونی دوای زریان
ماڵئاواییش
ڕدێنی شکۆ و جوامێریی عەردیان گەچلاند
کەو لە سێبەری کۆشك بیر لە چێژی کلاوڕۆژنە دەکاتەوە
خنکانی دەنگ
بزربوونی ڕەگ و ڕیشە و پەڕ و باڵ و هێلکە
ناکۆکی تیشك
گۆرانی مردوو
بەهاری مەلوول
ترس
تێکەلاٌون
لەم شەوە چاوڕژاوەدا تەنیا گۆپاڵێکم بۆ خۆم دروست کردووە
چۆن بتوانم دەست بە برینی کەسێکی دیکەوە بگرم
لە هاڕە و گەڤی گەواڵەی بەر چاو لێڵ
نەچوومە پەنای شاخان و بەژنی قەلاٌ
ڕووم لێنێ ڕەنگەکان یەکتری ناسرِنەوە
لە ناو برژانگ و چاوی خودا فلچەیان تەڕ کردووە
دەموچاوی گوندی گەنجینەی منداڵیم ئارامییەکی ساکارە
منداڵانی بە دەرەوەن
بە سووکی دەرگا بکوتە
خدر لە بن نوێنی گیایان مردنی لە خەوندا بینیوە
کێ ڕەنگی شینی بە دەریا دا
باوکی ئاو دڵڕەقە نۆبەرەی خۆی لە ڕەنگ بێبەری کرد
ئاوێکی بێلێوار گەزەم لێدەگرێ

پێوەندیم بە کاتەوە نییە هاوڕێیەتیم لەگەڵ

جۆگەی گوندی گەنجینەی منداڵێم سەرسامی منداڵە بە مانگ

ئەرێ هاوڕێیەتیم قبووڵ دەکات

لێم گەڕێن دەستگێڕی ئاوێنەی ساڵی دوو بەهاریم

سندووقی تەلەفزیۆن ڕێکەوتی

بۆنە و ئاوازی سروودە تایبەتییەکانی تێدایە

ژیان گەلای ڕژاوی ژێرپێی پیادە و نووکی بلیاردە

بەدەم لەرینەوەی گەردەلوولەوە کۆتایی دێ

کۆتاییەك تەواو لە گومان ئاسوودە و ناخ ڕوون

جوانەکیژان بێن بمبینن

دەستەسڕی سێبوورییان بە سەر خۆڵی گۆڕم دادەن

دەستەسڕیش بۆنی سێبووری بگرێ

ژنان کێڵەکانی دەکەنە جۆلانەی نەزر

پیرێك پیرێکی تەواو پیر

بە هاوار و شڵەژاوییەوە سکالای بەرەو گۆڕستان دەبا

دوێنێم چ شەوگارێکی ئارام بوو

گەرمایی چرای زێوانم بەخۆمدا دا

سەرینیشم پونگی نوالان

نواڵە و گوندی گەنجینەی منداڵیم

خاچن پێیانەوە داکوتراوم

شار بیرەوەرییەکی ئاڵۆزە

نەخشی مافووری ژووری گەنجێکی بە حەسرەتەوەش

بە دوای کرتەی شکانی پشتی ئەم چیایە مێن

وام لە دڵی کەرووڵێکەوتووی ناڕەحەتی

نینۆکەکانم دەژمێرم

ئەها پەنجەکانم بەربوونەوە

هەڵیناگرمەوە

بە دوای خشەی ئەم شەوە مێن

منم دەستاڕ لە خەرمانی ئێسکم دەگێڕم

بە دوای دەمەبۆڵەی توندی ئەم وەرزە مێن

دەمڕاستی سروشت ڕاسپاردەکانی نەگەیاندووم

لێی وەردەگرمەوە

سبەینێ کۆمەڵێ مردووی گۆشت ڕزیوە

لەمڕۆم دەچێت

له ڕۆژانی تریش
نواڵه پەردەی دڵکەرەوەی پەنجەرەیە
بارانیش گڵۆپی ژوور
بنوو با کەسی دی خۆشمی نەویٚ
نەك بکەوم بۆ کەوتنم بکەویت
بای دەستی ئەوان ڤیژەی لێهەستاندووم
زێوانیشم بەتاڵ دەکەم
مردووانیش پەنجەرەیان ناکەنەوە هەوای سییەکانیان بگۆڕیٚ
برینداریٚکی سڕم پڕووشە خزاوەتە ناو برینم
ئەگەر گەرمایی تۆم لێنەدا ئیدی دەمرم
گۆڕستانێك چاخەکانی پیرکردووە
نواڵە لە ناوی کێلێکی کردووە بە ئاگری سێبووری
زەردەخەنەی منداڵە گوڵفرۆشەکان
دەکاتە ئەسپی بە سادەیی دڵخۆش
لەویٚ گردێك لە تاس بردنەوەی گۆڕەوشار نقوم بووە
بە چاوی مردووان ڕادەمیٚنیٚ
زیندەوەرێك خۆی بە پشتدا وەرگیٚڕاوە
پاشماوەی کەلێنی ددانی دەردەهێنیٚ
لێرانەش من لە تالآنکردنی ناخی بەردی ڕندراودا
کەڤی لغاوی ئەسپم وشکە
تا دیٚ ئاسمان هەردوو دەستی لە سەر شانم دادەگریٚت
گریٚی قوڕی ئاشووب و ژاوەژاوم پیٚدەشیٚلیٚ
قورقوشمیشم لیٚ دیارە
شەویٚکی تەڕ لە ناو منداڵدانی زەوی مامەوە
هەناسەی مێرووڵان سۆبەی گەرمبوونەوەم بوو
ژیان کەف و پووشی سەرئاوکەوتووە
دوای چی بکەوم
با بکشێمەوە ناو تەنیایی بێگەرد و شانازیم
خەون و نانی ژیان و کتێبی دانایی
لە گوفەکانن
مۆرانە چاوساغیانە
کێڵگەی پەمۆ
تەزووی خولیا

تاسەی باڵی زەرنەقووتە
چاوی نیوە خەوتووی کەروێشك
شەپۆلی بێبەزەیی لافاو
ئەوە گوندی گەنجینەی منداڵیمە
ڕەنگم لە ناو جێهێشتووە
ڕەقی دڕکی گریاندوومی
بەژنی گیای دووپەلکەیشم شکاندووەتەوە
بە ڕۆژ دەزرییە باران ڕەنگی درەختەکان دەگۆڕێ
شەویش چاوی جەردە
ناهێڵێ حەکایەتی سەرەتا وشە بوو تەواو بکرێ
دەمبینن
کۆڕی گەورەی ماتەم و خۆپیشاندان
دەبنە بەشێك لە گوێگرانم
گیان لە ناو دیوان داگیرسێ چ گرینگییەکی هەیە
دیوانیش بە سەمای ڕووبار دڵتوندبێ
لە چیت بدوێم
بەردێکت هاوێشتە بەرپێم
بەولاشمدا تەلیسم و تۆق و تۆفانە
هەمووومان قووت دەدات
بە نەوییاتیی گردێکیش درێژ دەبمەوە
دەمێك ڕاز و دیدار
دووپشکێکی گەرمبووی بەرخۆری چلەی هاوینن
چۆنیان پێ لە سەردانێم پێم وەدەدەن
پاشان نواڵەن لە داوای خۆشەویستم
دڵەڕاوکێی هەمیشەییم
بە شوێن هەنگوینی خودایی ماندووە
لای بەیانیان بە شەقامەکاندا دەڕۆیشتم
جێ پێم داکەوتن
ئای ژیانم لە یەك دەچێت
دەنگی لێککشانەوەی کۆلکەی ناو سۆبە دێ
بارانی سڕبووی ناو پرچم بەئاگایە
کوا سۆبە دەتوانێت
خەونی کۆلکە و باران بکاتە کتێبی دانایی

باڵندە تێیدا باڵەكانی ببینێت
لە زستانی پشوودان و ئارامیی
لە خورپەی گەشە و وەرینی درەختە شاد و بەردارەكاندا
خەوێكی كەروێشكیم كرد
لە خەونمدا ڕیزێك ددانم بەربوونەوە
دەڵێن ئازیزێكت
دەستت دەنێتە پەنجەوانەی نسێ
لە ڕستەی لێكدانەوەم سوخمەی تەنكی نواڵە قەدی گرتووە
تاسەی حەسرەتم نایهێنێ و نایبات
دەڵێی بای ئەم ناوە كوژراوە
پرچی كیژێك تێكناچێ
خشەی گەڵایەك نایە
بەهاران ساماڵ پرچی زێڕینی ڕادەكشێ
بەمن چی
پێش ئەوەی گەنجیەتیم ببێتە جۆگەوانی
هەنگوینی خودایی گوندی گەنجینە منداڵیم
گەواڵەی پیری هەردە پەنجەی لە پرچم كرد بەچاودێر
دەرگا لە ئاست تەنیاییم كرایەوە
دەچمە بەرزاییەكان فەرموودە جوانەكانم گوێ لێدەبێ
گەرمترین مووچڕكی شكۆمەندی
ئەم قوربانییە خوێن بەفیڕۆ چووە منم
چۆن بتوانم بگەڕێمەوە ڕووخۆشییەك
ئەمڕۆ نەزانم سبەینێم كۆچكردنە
یان مانەوە
دیواری ڕووت
پێكەنینی زۆر
تاسەی ماڵئاوایی
ڕووداوی مەند
شانۆی تاریك
مێزی بەتاڵ
كۆچایەتی خوداوەند
كسپەی تەنیایی
پرسیارەكانی نالی
ڕنووی دەم زریان

به هاوارەوە چوون
ناڵەی گەرمی هێمن
هەر هەموویان پێم دەڵێن چیا جانتای زەنگیانەیە
کاروانێکی ئەستێرە کوژایەوە
نهێنییەکانی خۆی لە ناو پاراست
ژەنگی چەقۆی بۆ ماوەیی گومان
لە خوێنم نەرم دەکەمەوە
زەمین یەك دووگەزی دیاریکراوە لە کۆتاییدام
مردن ئەم و ئەو ئازارم دەدەن
ئاو دەمبات
گیای کەناران ڕامناگرن
تەنیایی بێگەرد و شانازی
منی خۆش ویستووە و خاڵخاڵۆکەش
ساردایی خانەکانی لەشم دەبڕێ
هەموو خۆشییەکانیشی گەمارۆداوە
تێپەڕبوونی وەرز
چزووی دەبێ چی بکەم
مووچڕکی خۆشەویستی
ئێوارانی ناو بێستان
قومریم دەخەنە خرۆشان و حەز بە ئاسمان کردن
ترسبارم خوێنم بڕژێتە بۆشاییان
لە بیرەوەری پنجە گیایەکیشدا نەبم
ترسگەرمم تەماشام بدەمە منداڵێکی نووستوو
لە خەونی بەرزبوونەوە بالیفی بتوێتەوە
بۆ بترسم کە من یەکپارچەم لە هەڵدێر
زەوی گەرم بوو
مێرووستان دەرهاتن
سووکە تایەك ڕووم بەرەو مردن وەردەگێڕێ
یان دەمهاوێتە سەر ڕێگایەك مەوداکانی ڕوون و زوڵاڵن
قاچەکانی شەمشەمەکوێرە بکەونە سەرزەوی
سەرگەردانی پتر داگیرمان دەکاتت
دەڕۆمە نزیك گۆڕستانێك
گوێ دەدەمە خشپە و ڕاز و گلەیی ئێسکان
ئێرە کۆستێکی ترە

دەبێ كێلی گۆڕێك بە نیشان و هێزی یادەوەری بزانم
دوێنێ نیم پژدێنی چەند تیلمی مێژوو
لە پشتمدا نەبێتەوە
بگەڕێوە چیا لە کەمەری چەپم ڕوا
سەنگەریشی قایم كرد
ڕووباری لێدەخشێ
قەڤی پژدێنی مێژوو هێلانەی مار و درنجی دووڕووە
چ حەسرەتێكی بەیەكدا چووی یەكتربڕە
خۆ دۆزینەوە و خۆ ونكردن
من و باڵندەی باب و باپیر تاج لە سەر
پێكڕا كاتیان لەبن پێ و باڵیان كێشاینەوە
گوندی گەنجینەی منداڵی
بەڕازی ئێوە ڕووناكی ئومێد لە كفنمان دەدا
نالی ئێسكەكانی خۆی بە خاك و خۆڵ بەخشی
تا ببێتەوە خۆڵ
بە سەر برینی منداڵییدا بكرێ
ژانی بشكێت
حاجی قادری كۆیی ئێسكەكانی خۆی بە گۆڕ قەرەج بەخشی
تا ببێتەوە خۆڵ
بە سەر برینی منداڵییدا بكرێ
ژانی بشكێت
مەولەوی ئێسكەكانی خۆی بە سەرشاتە بەخشی
تا ببێتەوە خۆڵ
بە سەر برینی منداڵییدا بكرێ
ژانی بشكێت
منیش ئێسكەكانی خۆم بە دەربەندی گۆم بەخشی
تا ببێتەوە خۆڵ
بە سەر برینی منداڵیمیدا بكەم
بمبوورە فڕینم لە بیرچووەتەوە
ئێسكەكانمان كردەوە خۆڵ
دێویش خەیاڵ دەكات
سەمەندەری ئەو ئاگرەم
گوندی گەنجینەی منداڵیمی كرد بە شارێكی بەناوبانگ
دراوسێیەكانی بە حیكمەتەوە دێنە ناوی

له وەفا هەڵناگەڕێنەوە

خۆر بە پشتدا کەوت

بە ساکاری من دێم

ئەو دەڕوا

بۆنی گرانی زبڵی لاڕێیان دەمگرێت

هالاوی کارگەی کاتژمێرە دەنگ نەرمەکان

پەنجەرەی سپیەکانی فڕێدامە ناو چەشەی کتێبی دانایی

لەوێ یاداشتی خۆبوونی و سووڕانەوەی زەوی هەست

نووسینەوەی

خوداردنەوەی ئاوی چەند کانی

گفتوگۆی ئا و نای چەند قۆناخی

هێنانە خودارەوەی تاجی چەند پاشای

شکانی سەهۆڵبەندانی چەند ڕێگای

دەوێ

گوێم لە ژاوە ژاوی خۆم و ئێوە و ئەوان کاسە

سبەینێ خەتێکی خوار و خێچ بە دیواری تەمەندا دەکێشم

منداڵدانی ژنان گەرمن

دەماری ئارەزووی مەمك

گەرمایی پەنجە بەئاگای دەهێنێ

نینۆکەکانم دەهێڵمەوە

کارێزێك دەگەیەنمە شاخ

خۆڵی بن نینۆکەکانم دەرناهێنم

تۆزی زەردی مەینەتی

لە برژانگەکانی گوڵەگەنم دەکەمە پاسەوان

بنووی خەون نابینی

تەڕایی سەرم دایە پێم

وشك داهاتم

بای هاوین لە نیوەڕۆدا شێی هێنا

دارستان منداڵیی خۆی لە بیرکردووە

دیمانەی ناو کەڵەك خۆنواندنی لێکەوتەوە

سێبەری چرا لە ئەشقی پەروانە بێ ئومێدە

ڕنوو سینگی گرانبێ بە نەرمی نایە

بنووم خەون دەبینم

لە نێوان لە دایکبوون و مردندا

گوندی گەنجینەی منداڵیم

یادەوەرییەکی جوان و ئەفسانەیەکی بەهێزە

لە ناوی دانیشم خەیاڵ خۆشحاڵم دەکات

مەبەست لە ناو ماڵی پەرژینکراو دەمباتە دەرەوە

گەرمام بێ دەتوانم لە ئاو نزیك ببمەوە

سەرما لە ئاگر

خەونبینین هاوتای جانتای گەشت و خۆشبەختییە

خەون ئەی کراسی بۆنخۆشی

یەکەمین ڕۆژی چوونە قوتابخانە

بەدەنگێکی خودایی شتێك بدرکێنە

7

تەنیا شوێنێك لە سەر زەمین

باران بە هێمنی بە ناویدا دادەبەزێ

ئەمیش دەروون

بێ ئاخاوتن لە سەر کورسی دەروشانەوە دانشتووە

هەموو شتێك لە شێوەی خۆی دروست دەکات

نواڵە هێندەی ئاگری شەست و سێ دڕندەی

گوندی گەنجینەی منداڵیمی کرد بە پاشماوەی باخچەیەکی سڕ

نواڵە هێندەی ئاگری حەفتا و پێنج دڕندەی

گوندی گەنجینەی منداڵیمی کرد بە پاشماوەی باخچەیەکی سڕ

لەو ئاگرەش بەخشندەتری ئاگردانمی خرۆشاند

چی منی هێنا

منداڵیم لە ناو پیریمدا گۆشەگیرە

گەنجیەتییەکی باوان دوور و خۆڵەمێشیش

ئاگادارم باران دەتکێتە ناو گۆڕان

کفنی مردووان تەڕ دەکات

تۆڕی دڕاو لە ئاوێ بلەرێتەوە

ماسی غارغارانێی گیانبازی بە سەردا دەکەن

گیانباز پاڵەوانی دڵپاك و سادەن

چلەپۆپەی درەوشانەوەیان گۆرانییەکە بۆ هەمووان

چی دەبێ ئەگەر بای پێش بەفرێ

ئەم ناوە خۆشنەکاتەوە

بچمە ناو بێدەنگییەکی ئارامبەخش
تۆزی گۆڕەوشاردانێکم پیشاندەدەم
دۆڵیش برك دەهێنێ
کە بایەك نێت من لە خۆمرا بۆ ببمە
تیشکی سیسی لە ناو سرووش کوژایەوە
گیانباز لە ناو دارستانی تێپەڕبوونی خانمێك چاوەڕوانە
چیمەنێك لە ناو دووکەڵی خواردن ئامادەکردنی ڕێبواران دڵشادە
پیرەمێردێك دەستی لە کەمەری مەیدانخوازی ناوە
سەما لەگەڵ بای سەرپەڵە دەکات
دەنگی پڕمەی ئەسپیش خۆشە کە سواران دەگەڕێنەوە
پیرێژنێك گرەوی لەگەڵ چیایە
دەمی کوڵینگ بپەڕێنێ
فەرهاد پەیمان شکێن بکا
پەیمان هەورە لە ناو ئاسمان خەوتووە
پیری گوندی گەنجینەی منداڵیم حیکمەتەکانی وا پێگەیاندین
گەواڵە درۆزنن
ئاسن خۆڵەمێشن
کەڵە کێوی دەستەمۆن
قەلا پێخوستن
لە پەنجەرەی ژووری ڕاهێنانی مۆسیقا نووسراوە
گەنجیت شەڕکەرێکی لە شەڕ گەڕایەوەی سەرکەوتووە
لە وتووێژی پڕ ئاژاوەی برادەرایەتی نامێنمەوە
لە شتێك دەگەڕێم ڕەنگی دەناسم و ناوی نازانم
ئەمڕۆم ناگاتەوە کەوان و نەخشی خانووە دێرینەکان
سبەینێش دەنگشکان و ترس خستنەوە
بەژنی نیوەڕۆ بەلادا کەوت
باڵندەی خێرخواز باڵی نەهاوێشت
کەوتوومەتە خەوێکی گران لە خەوم کات
لە ناو خەون بە یەکەمین پاڕانەوە لە خودا بگەم
پێڵووم دادەگرم
دەچمە ناو هەنگاوی دووهەست
لە تەماشام چیایەك بە توندی نارِوا
لە هەڵبەز و دابەزی گردێکی لە باربچێت
خوێنی لە بارچوونی ببینم

پاشان گوڵێك ئاو بدەم
كۆتریش دان
سیسارکیش لە درەختی باخچەی گشتی دەربکەم
یەکێ نییە مقەس لە پرچی پەلکەڕەنگینە بنێت
قرێژی هەڵە و تاوانەکانمان شانەیەتی
ڕێیەك هاتوچۆی لێ نییە
گۆڕستانێکی کەرت کردووە
گۆڕەکانی ئەم بەر و ئەو بەر ژن لە یەکتر ناخوازن
تا دانیشتووانی گوندی گەنجینەی منداڵیم
ماڵیان بگوازنەوە ئاسمان
پەراسووی نەرمی ئادەم هومای لە ناو پێبگات
بزمارێك دەکوتمە سینگی مانگ
کراسی خوداوەندی پێوە دەکەم
گیرفانی پڕۆژەی کوشتنی کەسی تێدا نییە
بمەوێ کراس بگۆڕم
بچمە کار
یان پیاسە و سەردانی شوێنەوار و مۆزەخانە
چاومی لە ناو شۆڕشگێڕ دەکەم
مانای باران لێکبداتەوە
ئەم کراسە سەرچاوەی بیرکردنەوەیە
مەشخەڵێك بۆ تاج شکاندنی کابووس دەکاتە قۆناخ
نواڵە لە ناو دارستانی سنەوبەر
قوماشێکی کرد بە جۆلانە
ماڵی لە ناو دانا
کە باران چاوی سووری ڕوون دەبێتەوە
زەوی دەخرۆشێ
ئەمیش گۆرانی لە گومان ڕزگار دەکات
لە سەرەتای گۆرانی
قوماشی جۆلانە دەبێتە مەلۆتکە پێچ
کۆتایی گۆرانیش دەبێتە کفن
تیپی گۆرانیبێژ
تیپی گۆڕهەڵکەن
گیانیان پێنەما
باڵندە بە سەر ژێ و نووکی کولێنگ بانگەوازی کرد

باخچه به ئاوی پەشیمانی گەشە ناکات

کانی نووستن

گۆڕستان بەخەبەرن

پەرییان کشانه بن ساباتی جادووبازان

دەرگای ژەهریان کردەوە

نائومێدی جەنگێکی دژواری نایەوە و سەرکەوت

شەقام قەڵەشت

شاری دڵنیایی بزرە

له کوێبڕابێم سەرنج له سەر شته سادەکان ڕابگرم

هەور تێپەڕی

دڵسۆزی لا جێنەهێشتین

دڵسۆزیش جێنەهێڵێ ڕووبار نایە

من و سەرایی بکەوینه پێشبڕکێ

گۆلم له ئاوی مردوودا

خوناوی پشتی کەروێشکان کزر ببن

دەنکه هەنار بوەرێ

با تۆپەڵێك خوری له گەرووم نا

بێئاخاوتن و چەند و چوون ماومەتەوە

دەچمه تەنیشت شاخێك تای بوومەلەرزە بەری نەدابێ

کۆتایی بەبیرەوەرییەکانم دەهێنم

شەقێك له کێلەکەت بدە

پەنجەرەیەك له گۆڕەکەت بکەرەوە

لێت تێکنەچێ

چیتر ڕۆژم پێ ناژمێردرێ

چاوەڕوانیم دەکوژم

تا مردن لەوێ

له وڵاتی خەون دەژیم

گیان ڕووناکەکانی ژێر سێبەری دێرینترین خانووی

گوندی گەنجینەی منداڵیم

برادەری خدری زیندەن

نواڵه چاوەکانم خەتابارنین

به بینینت پشوو دەدەن

پارچەیەك قوماشی مەمکدانتم دەست بخە

چاویلکەمی پێ ڕوون دەکەمەوە

دەزانی خەریکە گۆپاڵم دەشکێ
دەفتەری بیرەوەریم لاپەڕەکانی دەکەون
خدری زیندەش
سەرگەرمی نووسینەوەی بیرەوەرییەکانیەتی
بەجێمانی تەماشات لە جەرگی دام
زستان
فەروە لە سەر تەناف بمێنێتەوە
بەهار
گوڵەگەنم شیر بە نامۆ بزانێ
هاوین
بەرزایی سروە دابەش نەکات
پایز
گەڵای کەوتوو تیخی دوودەم تیژ بکاتەوە
چیم لەوانە
ڕوانینم دەستبەسەری هەمیشەییە
کەوتن نییە
هەست ڕاگرتنە
دەموچاوی تووڕەیی کاڵ ڕەنگی دەداتێ
نووستن نییە
بەخەبەرییە
دەموچاوی تووڕەیی تۆخ ڕەنگی دەگرێ
کوانێ
لە کوێیت
چۆن کۆتاییم دەگەیەنیتێ
نەرمەباڵ بای شاگەشکەییم لێ بدات
ئەمە خۆپیشاندانی کەمێك لە بزربوونمە
ئەی لە بەهەشت نەرم و نیانتر گوندی گەنجینەی منداڵیم
ئەگەر چەتەکان ڕێیان نەدام بێمەوە ناوت
دڵم لە یاخەم دەدەم
کۆڵارەم هەڵدەدەم و دەگەشێمەوە
چییە
بۆچی جارێکی دی
بە دامێنی چیای لەرزۆکدا ڕەوانم دەکەیت
کیژی دووڕیان سەرپۆش بە تەرمی ڕێبوارانـدا بدات

کزەبایەك نەبووە دۆستم
ئاگری چیایەك خۆی نەکردووەتە نیشان و سێبووری
بەخشندەیەك خۆی دابیتێ
گەرما نەکەوتوون
ڕووتەن ترسان
زریان زللەی نەوەشاند
مۆسیقاژەن لە ئاهەنگی لە دایکبوونی تاقانەی مریەم
باوێشکیان دا
ئەو گردەی بە ئێسکبەندان ڕامگرتووە
لە پەوڕوو دەیخەم
ئێرە ڕامانێکی کورتە
سیمای گیانمی لێ نییە
دەچم لە گوندی گەنجینەی منداڵیم
بە خوداوەندی گوڵەگەنمم هەڵدەبژێرن
باوکم پیاوێکی زۆرباش بوو
لە ناو دڵی تاوێرە بەرد
ماڵێکی ساکاری ڕازاندبووەوە
ڕابەرایەتی لە ناو دەکرد
خودای لەگەڵ
ماڵی ماسی بە چەتر و باوەشێنە شارەزانین
ماڵم لە ئەستێرە لاکەوتووەکانە
لە کەڵەکی شکاو
سەرژمێری گەواڵە کەم و زیاد دەکات
لە شەقامی دووکەڵ
لە چلوورەی لێواری ئەشکەفت
لە زەردبوونەوەی ئێسك
دەست بۆ بەخت درێژ دەکەم
منداڵیی جیهانێکە پڕە لە تاج
گەنجیەتی بەدواداگەڕانی خۆشنوودی
پیریش باخچەی ماڵت بچووك دەکاتەوە
دەڵێن هەست لەوێ وەك دڵی پڵینگ ئازادە
جۆگەکانی ئاو لە لەشی خاك دروستیان دەکەن
پۆستەچی سەوزایین
کیژی کات پرچی بەردایەوە

شوێن شەیدای بوو
ویست زەیستانێکە
مەینەتیش تەلارسازێکی هار و هاج
دەستی کام لێکدانەوە بگرم
لە دابەشکردنی دەنگی کەڵەشێر بە سەر ماڵە خەوگرانەکان
هەڵوەستەیەك بە دڵتوندی دەکەم
تێدەپەڕم
هەناسەی ئەو پەلکەدارانەم بۆ دێ
لە ڕۆژئاوابوونی دوێنێ ناشتم
کۆڵانە گڵۆپ خرۆشاوەکان دەدەمە پشت
ماوەیەك لە ناو مەحاڵ
گوێ لە فەرموودەی ئەو خوداوەندانە ڕادەگرم
پێم دەڵێن
منداڵیی و گوندی گەنجینەی منداڵێت
بوون بە خەونی کورتی لاولاو
خەون بۆ من چی تێدایە
خەون بۆ تۆ چی تێدایە
خەون سەرسامییە ئاسمانیی دەتباتە ناوی
با من و تۆ ئاگریك بۆ خەون بکەینەوە خۆی بگێڕێتەوە
کیژێك لە سەرەخۆ بەخت دەچنێت ڕایگرتم
گوڵدانم بۆ ژووری هەموو بەختیارێك خەڵات کرد
ئەی گیانباز بەختیاری بۆشاییەکی ئاڵۆزە
پەنجە دەخەیتە سەرچی
کاغەزێك لە شوێنی نادیار دانێ
ئەم پرسیارانە دروست دەبن
گەڵای مردوو
تووڕەیی وەرزەکان
درۆکردنی ئەسپ لەگەڵ ئەو سوارەی
بە پشتیەوەیە دەگەنە کانی و مێرگێك
وێنەی خۆیانی بە دڵخۆشی لە ناو دەبینن
ڕزگاربوونی نێچیر
ڕەنگاوڕەنگبوونی پەڵەی ڕەش
شکۆ دابەشکردنی سەرلەشکر
منیش لە سەر کورسی دارگوێز دادەنیشم

دەکەمە گۆرانییەکی سادە

خوێنی لەبەر بڕوا

پەڕینەوە لە ڕووباری بێبوار

بۆ ماڵی یاد و سۆز

ئارەزووم بەتین دەکات

قاچیشم دەشوا

تەنیایی یەك دووگەز بوو بڕیم

گرمۆڵەبوونی خدری زیندە ژوورێکی لاپەڕی

گوندی گەنجینەی منداڵیمە

لە تاسانی دووڕیان چووە بەرئاوێنە

پنجی گیانی هەڵقەنا

منداڵێك جۆلانەی بە دووکێل وەکردووە

گومانی بێدەنگی

ترسی هەمیشەیی

دەهێنێ و دەبا

لە بنیدا مردووەکان لە گێچەڵ دادەمێنن

تێبینییەکانیان تۆمار ناکەن

وام لە ژوورێ گەنجیم کەڕووی هەڵێناوە

نینۆکەکانم چووینە

بۆم ناکرێ ئەم دیوارە بوەرێنم

گوێ بیستی ئەوە نەبوویم

بەرزەخییەکان مشت و مڕی چییانە

تارماییم گەرمایی وێرد و نوێژە

بەخشندەیەك ماڵی لە ڕۆخ ئاو داناوە

شەوان گیاندارە ئاوییەکان

ئاو جێ دەهێڵن دێنە لای مۆڵەق دەمێننەوە

نزیك ماڵی نالی دەوەستم

ئەو دیمەنانە دەبینم کە چاوم داوایان دەکات

بە سەر پەیژەی بەفر گرتوو دەگەمە دەرگاکەیان

ناخزێم و بەرنابمەوە

پۆرترێتی حەبیبەم دەداتێ بەدیاری بۆ نواڵەی ببەم

باران دەمکرۆژێ

چەترم کیژی گەواڵە لێی خواستم

دژواری هەر نەشکا

چرا کزبن

ئاگری جغارە لە مزگەفت نەمێنێ

پرسە بەتاڵ دەکەم

گۆڕت دەگوازمەوە گۆڕستانی پەنجەم

دەستەکانم کرێکاری جەستەمن

با هەناسەی تاکێکە لوورەی گەردوون نییە

پێڵاوی خاك پێم دەگوشێ

ماوەی دەوێ فرێی بدەم

دڵڕەقی ئاو

دانیشتنی مردوو لە ناو کفن

ڕاچەنینی مردوو لە ناو کفن

مەستی مردوو لە ناو کفن

نامەنووسینی مردوو لە ناو کفن

تەنیایی بیابانێکی یەکپارچەیە

گۆمێکی تێ نەکەوتووە

شەوان باڵندە خۆ بە دێوجامەی مانگ دادەن

دڵم لە شەپۆلی لافاوی ترسناك پەستە

سییەکانم بەربوونەوە

وێنەی ناو ئەلبووم

تای بەفر

سۆبەی باران

پەنگری با

شۆڕاوەی ترێ

ئاوەدانی خەون

ژووری ئاسوودەیی

سزای دانیشتووان

درەختی بەهێز

بۆشایی چاو

هەتاوی نزم

هەر هەموویان پێم دەڵێن

بوون نسرمێکە لە ناو چاوی گەشی خەیاڵ

دەمەوێ بچمە ناوی

جەربەزەیەکی تێدا لە گەمارۆ ڕزگار بکەم

ئێسکەکانی توایەوە

شتە تاپۆییەکانی ئاسمان

جووڵەیەکی بێوەخت بوون

دەموچاوی ئاو خوریکە لێیدا

گەنجیم باوەشێ بیرەوەری بوو

بوو بە پەند و حیکمەت

ئاگر کتێبی پەند و حیکمەت دەستنیشان دەکات

گوڵەکانی سەرمشتووی زیوینی خەنجەر

خۆیان بە سەرکەوتن ناساند

بەردی پاش لافاوان

زمانیان دوولایە

لە ناو لۆچی بەرد کەم مامەوە

ڕووناکی ڕووداوێك خەونەکان بێهێز دەکات

یەکڕوویی ئەی دۆڕاو

ژیان بە باریکی تر دا کەوت

مێژوو پێخوستی درۆیانە

خۆم لە ناو چی دابنێم

پرچی دەم کانیان یارمەتیم نادەن

ئاو بەخراپم دەگرێ

با تەنیاییم دەپشکنێ

چ شمشێرێك مۆتەکە و کەنغەر

تیژ و دوودەمی کردوون

جەلادەکان فڕێیان دایە ناو گۆڕم

گۆڕم بە دلگرانی ڕۆیشت

منی لێ جێما

خۆم بە دوای دەنێرم

بە تەنیا خۆم ترپەی پێدزەی خۆم دەژمێرم

گەڕانەوەی خەیاڵ

کردنەوەی پەنجەرە

وڕێنەی زەوی

دڵپاکی مانگەشەو

منیان کرد بە قەقنەس

بە باڵەکانم ئاگرم جوانکرد

گەشتەوەرەکان بە دەوریەوە دانشتن
گەردوون ڕووی خۆشبوو
ئومێدی دامێ
پەرداخێك خوێنی گێلاس چاوەڕوانم دەکات ببمە برادەری
بە فریشتە قووڵ خەوتووەکانی گەڕەکی
بە ئاوازی هەتاو شاد بوو بمناسێنێ
دەنگێك
ئەوە گەیشتنە ژووری لێکدانەوەی گەنجێکە
گوندی گەنجینە منداڵیی گەچلاوە
کەنار دارمێن
چیا بەم ڕوو ئەو ڕوو دابکەون
دەشتایی لە خەسڵەتی ناز فرۆشتن خۆ پێکدادەن
منیش سرووش لە یەکەمین هێلکەی هەڵۆ دەخوازم
شیعرێکت خەون لە چێشتەخەو دەبینێ
پرچی خۆڵەمێشینی نواڵە لە ناو باران گەشە دەکات
پرچ پێڵووی سەرە
تەنیایی کەوانەیەکی ئاوریشمینە
تەلیسم دوا
ڕێگایەك چاوی هەڵنەهێنا
گوندی گەنجینەی منداڵیم بە ناو خۆی بەریدامەوە
سێبووریم گڵمە خۆڵێك بوو
باڵندەیەکی دەست بە دوعا بە سەریدا هەڵفڕی
خەونم گۆڕا
گیای نەمریم بەرەواژی بینی
زێوان حەز دەکات گەردەلوولێك هەڵبکا و بیبات
وەرزەکان سووڕی سروشتیان تەواو ناکەن
شڵەژاون
یەك پێش یەك دێن
نواڵە کراسی سەما لەبەر بکات
فریزی پەستی حەوشە ژەنگی کەوتن دادەماڵێ
کراسی سەماش فڕێ بدا
فریزی شادمانی حەوشە کتوپڕ ڕەشەتای دێتێ
ئەو باڵندانەی لە ئاسمان سێبەری فریاکەوتنن
مەدالیای شەهیدانی گوندی گەنجینەی منداڵیمن

بەفرێکی ئەستوور زیندەوەرە زیانبەخشەکانی کوشتوون

گۆڕێکی نییە

لە بەهەشتەوە پایەدارنەکرابێ

منداڵەکانی بێشەولەبان و گورگانە شەوێ لەجێ دەخزن

بای بیرەوەرییەکان مانی لە کڕ و کپی گرتووە

دێمە دەرەوە

مردووەکان لێکرا بۆم دێن

خۆ داوێنە ناو سروشتی لە هەمووماں پڕ هیوا و بە تەمەنتر

داگیری دەکەن

بۆنی مەستی هێنەر دەست و پەنجەی تەزیوی

دایکە حەپەساوەکان دەخاتەوە ناو کەفی شیری دڵخۆشی

بانگی مردووانیش گوڵدانی سەرمێزی نانخواردن بێڕەنگ دەکەن

پشتم کەوت

چیدی بارستایی خۆم پێهەڵناگیرێ

لە ئاوێ داوێم

پێش ئەوەی دڵم دانیشێ

ئاو دانیشت

هەموو باڵندە ئاوییەکان هاتنە ناوی

سەریان نقومکرد و چاویان ڕوونبووەوە

8

لە برووسکەیەکم بۆ گوندی گەنجینەی منداڵیی

ئەوەم بۆ مایەوە

گەرمایی خەون بەریدام

هەور ژوورێکی شێدارە

بارانی تێدا زیندانی کراوە

باران ئازادم کە ڕەنگەکان لێکحاڵین

کۆنگرە دەبەستن بۆ ئەوەی ڕەنگێك بدەن بە ئاو

ئەی ئاو هەموو ژیان بۆ تۆ

تەنیا بۆ هەڵدانی ئەم مەتەڵە یارمەتیمان بدە

ئێمە بۆ لێرە دەمرین

ئێوە بۆ لێرە دەژین

خاك پێستی شکۆفەڕێژی منداڵیی لێ بووەتەوە

گەیشتوومەتە ڕۆخی خنکان
ئەو چەند بستە فەرامۆشیەشم لێ دەڕمێ
بە قەلاَی هەلَنراو بە کاتژمێری دەستی
کوڕەکان و گوارەی گوێی کیژەکانمان تێدەپەڕم
ڕاز و گلەیی بێزاریم لە وتووێژ لێ زەوتکرا
بێدەنگ ڕێوڕەسمی مردنم بەرپا دەکەم
خوێنی پێم عەرد ڕەنگدەکات
بچمە کۆلاَنی خەولێکەوتوو
پاشماوەی پێم دادەگیرسێ
مندالاَن دێنە دیاری
سروودی نەورۆز دەلَێن
خۆم هاوێشتە بۆشایی بوون
بەخشندەیەك دەستی میهرەی بۆ درێژ نەکردم
درێژایی قۆلَم لێ تێپەڕین
بە دار و پەردووی ناکۆکی ژوورمدا دەڕوانم
خەون هەلَنافرێنم
قەتێ قۆلَم دەربهێنێ کشەی لێناکەم
هەوێردەش
فریشتەیەکی مەست
مافوورێکی تووکن و تاخمێ کورسی
دارحەیزەرانی پێشکێش
بە ژووری کتێبخانەی گشتی و قوربانییە
هەلَخەلَەتێندراوەکانی ناو مێژوو کرد
نیوەڕۆی هاوین بانی خانووم هاتە خوارێ
تەلَەزمی شیعرێکت پەنجەی گرێدا بووم
نەمتوانی دەفتەری بیرەوەری ژێر خۆلَ کەوتووم هەلَگرمەوە
نوالَە لەگەلَ ئاسۆ سوور هەلَگەڕا
قاچەکانی تا ئەژنۆ شوشت
ئاوێنەم دایە بنی ڕووبار دەموچاوی مردنم بینی
لە باریکایی ئێسکی ماسی مالَێکی ساکاری هەبوو
بێ بگرە و بەردە و هەرا و زەنا
ئەم چاخە کەچەلَ بووە گێچەلَ بەرێوەی دەبات
گوندی گەنجینەی مندالَیم
دایکێکە خاوەنی کۆمەلَێ نازدار و نازەنین

تۆزی دارجغاره نیشتووەتە مێشکی ناپڕمێ

هەواری بزریی و بزربوون

دیمانەیەکی تایبەتییە

شەقامی لەبەر دەمم بێ مەترسی کرد

پێیەکانیشم چاودار

نەشیهێشت گوندی گەنجینەی منداڵیم چاو بکەم

ئەمڕۆم خوار و خێچە خۆم بەکام لادا بگرم

ئاگری بێن درێژی سبەینێش

لە ئاوەسۆی داران دەمرێ

دانیشتنێکی مردوو نابێتە یادگاریەکی کورتیش

خەون گێڕانەوەشم لێ ناکەوێ

لە چرکەی بەخشندەیی کانی پێڵووی دادایەوە

لە بێدەنگی سامناك

تەپڵە لە دووکەڵی جغارەی زیندانییان

لە دابەشکردنی زەوی و ئاو دەپرسێت

جووتیار و دەریاوان بەیەکەوە

دەچنە کار و ژیان فام دەکەن

درەخت نینۆکی فڕێ دا

لە هیچ شتێك ڕانامێنم

ململانێی گوڵە شەوبۆ و خوێندنی کەڵەباب

ناودارترین شەقامی گشتی

قادرمەی لە دار دروستکراوی

جوانکراو بە پارچە شووشەی ڕەنگاوڕەنگ

پۆستەری پێشانگای ساڵانەی هونەرە جوانەکان

من و نواڵە ژوانمان دانا

گفتوگۆمان گەرمایییەکی شیردەر بوو

چۆن لە پەنجەرە بیهێنینە ژوورێ

مەمك بداتە ڕووەکە سێبەرییەکان

پەنجەرە تەماشای زەرد بوو

نەمانتوانی بۆیەی شووشەکە بسڕینەوە

تیشکەکان شادمان کەین

خۆم فڕێدایە جەنگەی درەوشانەوە

خاك کونی تێبوو

ئاو چڵکی خۆی لە ڕەنگ و ڕووی ئێمە کردە پەڵە

مافووری ڕازاوە بە خوری پەڕەکرا

بۆچی ڕایەخراوە

لە کەناری دەموچاو پێچراوەی

ئاوێکی پشت گوێخراو

دوو بازرگانی دەریایی

حەشیشەیان بە چڵێسی لە لێونا

لە کەناری دەموچاو والآی ئاوێکی پارێزراو

بازرگانەکان حەشیشەیان بە تووڕەیی فڕێ دا

قیژەی قوڕم بینی

تەماشای ئەستێرەی خۆڵەمێشیم بیست

کیژێنی پاکیزە گەچلاّ

پەراسووی ئادەمیش

هەلۆیەك لە پێشبڕکێ مردن

بە هاوارێکی هاوبەشەوە جاڕی دا

ولاّتی بەدگومان لە پرسیار

ئالآی لە پشتی کیسەڵ هەڵداوە

جانتای گەنجیم پڕ کرد لە خواستەکانی زەوی

بۆ لای مانگی بەبەزەیی ڕادەکەم

داوای پەناگەیەکی لێ دەکەم پێشی ڕادەگەیەنم

ئێسکی هوما پاپپی پاشایە کوێرەکانە

ڕەژووی جەنگ لە پەنجە داگرتنێك ئاگری دا

گۆڕستانی هوما تەماشای نەگۆڕیم

باران بچێتە ناوچەی شەڕ

مەلۆتکەیەك داندراوە دەیهێنێتە ئاخاوتن

بەردی ناو گورچیلەکانم شوورەی گوندی گەنجینەی منداڵیمە

گوندی گەنجینەی منداڵیم بۆشایی گیان

گیان دەنگی تفەنگ سوارکردن

یان شەقەی باڵی پەپوولە

لە ئارەزووی گەرممدا دایك کتێبە پیرۆزەکانی

چاپ و بلاّو دەکاتەوە

منداڵ سلاّوی خوداوەندە لە هاموشۆکەرانی زەمین

سروشت

ژیان

مەرگ

تەنیایی کفنێکی گوڵڕەنگە

نامەوێ نا

لە دنیای ئەو دیو پاکیزەکان داوام لێ دەکەن

نمە ئاگای لە نمەی تەنیشتی نییە کەوتنی بەچی دەبێت

لە ناو لێفە و دۆشەکی خەونبینیندا بووم

ئەو ئەشکەنجە چەشتووەی

لە ناو زەوی بوومەلەرزە ڕزگاری ببوو

ئاگاداری کردمەوە

گوندی گەنجینەی منداڵیت وجاغەکانی ئاوازی نەرم و مۆسیقای پەتین

ڕەنگی ئاو

دەنگی گلۆپ

تەرمیان نەشاردەوە

ئەو تەرمەی وەك شانازی هێشتیانەوە نەیان ناشت

بە سەر لەپی گوڵەوە گیانێکی بێگەرد هاتەوە ناو گیانی

هەست دەستی گرت

ڕێگا مۆسیقای بۆ ژەند

هێنایانەوە ناو کانی

پەرژینی قایم کرد

ڕەزەکانی ئاو دا

دوا داوای هەڵۆیەك کە بێچووەکانی پێیان گوتووە

ئەی میراتگری ئاسمان باڵەکانت بدە ئێمە

بە زمانی نزا و فریاکەوتنەوە پەندێك جێ بهێڵە

مشتە ئاوێکم مەمرێژن

بەشی پەمۆ تەڕکردنی ئاوزینگدان دەکەم

بەفری زستانی منداڵیی لە بن نینۆکم ماوەتەوە

گۆلم لەو ئاوە دا کە لە ناو ئێوارە زۆر تایبەتییەکان

بەخشندە و دەستکراوە

بۆ یەکترناسین پاشای سروشت بوو

لەمە چێتر شێلوویان کرد

چی بخۆمەوە

هەر هیچ نەبێ ئەم شەربە ئاوە مەشکێنن

ببێتە شەوی کاتم خۆش دەکات

دووباڵی بێباك و دووچاوی

ئاشتبووەوە لەگەڵ هەموو شتێکم دەداتێ
بازگە دەرگای گەورەی شارە
ژەنگی دەڕنم
پێستی ئادەمیزاد و چینی زەویش
چیم بۆ مایەوە
من و کیژی مەرگ و یەکترناسین
یان نیشتەجێ بوون لە هێلانەی هەڵۆ
ئەی هەڵۆی چاوتێر و خانەدان
پرۆژەکانی تا ئێستا دواتخستوون
دەتوانی پێشنیاریان بکەیت
دوای ئەوەی پەیتوون بە بەرماڵی پاشا ڕەتدەبێ
ئەسپەکەی چەواشە ناکرێت
زەویش جەنگەڵێکە پڕ لە ستایشکەری
کیسەڵ و چرا کوژێنەرەوە
بوێری ئەوە دەکات
زێوان بێنە ناوی ناڕێکییەکانی ببینن
گومان دەڵێ من ماوم
ئومێدێکی خودابەخش و نایابم
بەختی گوڵەکان دەکەمەوە
ڕەگیشیان دەبەمەوە ناو زەوی نەرم
نانی گەرم و
باوەڕ و
زیندووبوونەوە
لە دیداری پیری حیکمەت دەیکەمە یادگار
ژیان جوانە
منداڵەکانی لاستیکێکی خەت سڕینەوەیان بە دەستەوەیە
ئەم دێڕە دەکوژێننەوە
لەشکرکێشی بۆ بەرماڵ ئێمەیە
تەشقەڵەچییەکانیش لە پاقژگەوە نەهاتوون
1984-1987 هەولێر